

VLIKO
SEIMAS

Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinis Seimas šiais metais įvyko Detroite, Mich. gruodžio 4 ir 5 Lietuvos Namuose.

Seimą atidarė Vliko pirmininkas dr. Juozas -Kęstutis Valiūnas.

Vliko Valdybai pasiūlius, į Seimo Prezidiumą pakviesti -- pirminku -- prof. Adolfas Damušis, buvęs 1941 m. laikinosios Lietuvos Vyriausybės narys, vice-pirmininku -- Kazys Veikulis, žymiai prisidėjęs prie Seimo ruošos Detroite, sekretoriais Alb. Misiūnas ir Jonas Urbonas.

Nutarimų (rezoliucijų) komisiją sudarė šie Seimo atstovai: B. Bieliukas, T. Blinstrubas, J. Daugėla, dr. Č. Kuras, J. Skorubskas ir dr. K. Šidlauskas. Mandatų komisijos nariais buvo: dr. V. Šimaitis, M. Mackevičius ir J. Pažemėnas.

Mandatų komisijai paskelbus, šiame Seime dalyvavo šie Vliko atstovai, atstovaujantys grupes, partijas bei sąjūdžius Vlike: Liet. Fronto Bičiulius: prof. Adolfas Damušis, dr. Česius Kuras ir Jonas Urbonas, Rytų Lietuvos Rezistencinį Sąjūdį: Albertas Misiūnas, Viktoras Permonas ir Kazys Veikulis, L. Krikščionių Demokratų Sąjungą: Bernardas Brizgys, dr. Kazys Šidlauskas ir Jonas Tamulionis, Liet. Rezistencijos Santarvę: Bronius Bieliukas, Pranas Stanionis ir Vincas Tamošūnas, Liet. Vals tiečių Liaudininkų Sąjungą: Jonas Daugėla, dr. Kazys Karvelis ir Mečys Mackevičius, Liet. Ūkininkų Sąjungą: kun. Adolfas Stašys, dr. Juozas -Kęstutis Valiūnas ir prof. Balys Vitkus, Liet. Tautini Sąjūdį: Teodoras Blinstrubas, Jonas Gaižutis ir Vincas Sarka, Liet. Vienybės Sąjūdį: Zenonas Jurys, Juozas Pažemėnas ir Antanas Skirius, Liet. Atgimimo Sąjūdį: dr. Vincas Misiulis ir Alfonsas Žiedas, Liet. Laisvės Kovo tojų Sąjungą: Matas Naujokas, Vladas Pauža ir Justinas Preibys, Liet. Darbo Federaciją: Vytautas Čižauskas, Vladas Bublys ir dr. Vladas Šimaitis, Liet. Krikščionių Darbininkų Sąjungą: Balys Baleišis ir Vyt. Petrulis, Liet. Socialdemokratų Sąjungą: Juozas Skorubskas ir Jurgis Valaitis. Seime dalyvavo 36 atstovai.

Seimo pirmininkopareigas pradėjęs prof. A. Damušis pažymėjo, jog Vliko uždaviniai, prisiminus ir ligšiolinius metus, nėra pasikeitę.

Vliko Tarybos pranešimą pateikė, vietoj negalėjusio atvykti J. Vilgalio -- Juozas Pažemėnas. Jis pažymėjo: Vli-

(Nukelta į 2 psl.)

NATO IR SOVIETAI

KONFERENCIJA 'BENDRADARBIAVIMO' KLAUSIMUI

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Indijos - Pakistano karo apmėdymas gruodžio 9 d. Bruselyje prasidėjo NATO ministerių metinis susirinkimas, kurio vienas iš svarbiausių dienotvarkės punktų turėtų būti sovietų pagėdavimas sušaukti "Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferenciją". Sovietų tikslas yra aiškiai išdušimas. Toji konferencija turėtų įteisinti ir įamžinti jų laimėjimus Rytų ir Centro Europoje 2-jo pasaulinio karo pasėkoje.

Patiems vokiečiams sutikus su nusistovėjusia bukle, kitom NATO valstybėm nėra ko šiaušti. Juo labiau, kad visiems aišku, kad be karo padėties nepakeisi, o karo niekas nenori. Kad Vakarų sutikimą padarytų mažiau skaudų, sovietai iš savo pusės pažadėjo sureguliuoti Vakarų Berlyno statusą. Jie pripažįsta tos miesto dalies nepriklausomybę, formaliai nesusijusią su Vakarų Vokietija.

Kadangi ne tik ta miesto dalis, bet ir visas Berlynas pagal ligšiolinius susitarimus turi būti visų keturių didžiųjų kontrolėje, sovietai nauju susitarimu praktiškai ne tik nedaro jokios nuolaidos, bet net laimi, nes Vakarai atsisako nuo pretenzijų į Rytų Berlyną. Paprastai kalbant ir čia daugiau ar mažiau įteisinama nusistovėjusi būklė. Jų leidimas Vakarų berlyniečiams vykdyti Rytų ir Vakarų Vokietiją yra faktinai tik atstatymas normalaus susisiekiimo tarp nekariaujančių kraštų. (Derybos dėl tokių paprastų dalykų dar visai nepasibaigė, bet tikimasi, kad šiomis dienomis jau bus pasiektas susitarimas).

Nepaisant tokios faktinės padėties, NATO pusėje į tą konferenciją

žiūrima su atsargiu optimizmu. Dėl vienos ar kitos priežasties sovietams reikalingas atlydis santykiuose su NATO valstybėmis, o atlydis yra geriau už įtemimą.

Toks optimizmas iš dalies pateisinamas prieštara, kad normaliai atlydis tarptautiniuose santykiuose turi vesti ir prie vidaus režimo atlyžimo, kas savo keliu anksčiau ar vėliau veda prie imperijos subyrėjimo ir tautinės valstybės. Tuo keliu nuėjo D. Britanijos ir Prancūzijos imperijos. Panašiai pasibaigė ir JAV noras dominuoti lotynų Amerikoje, ryškiai išreikštas prezidento Monroe doktrinoje. Šiandien nėra kalbos apie amerikiečių įtakos monopolį Vidurio ir Pietų Amerikoje. Dėl įtakos ten varžosi amerikiečiai, europiečiai, japonai ir net sovietai.

Yra tvirtai pastatę koją Kuboje. Bet dėl to nesijaudinama, nes amerikiečių gerovė priklauso ne nuo monopolio lotynų Amerikoje, bet nuo ūkinio bendravimo su Vakarų Europa ir Japonija.

Sovietai nuo tokio sudrąsimo yra atsilikę 50 metų. Jie dar negali suprasti, kad laisvai bendradarbiaudami su dabar pavergtom tautom Vakarų Europos Bendrosios Rinkos pavyzdžiu rusai galėtų laimėti daugiau, negu savo pavergtas tautas plėšdami. Palyginti neseniai jie paskelbė savo Monroe doktriną, išgarsėjusią Brežnevo vardu, kuria siekiama viešpatavimo kituose 'socialistiniuose' kraštuose. Už tat jų ateities pasikeitimas yra daugiau grindžiamas viltimi negu konkrečiais faktais.

Iš tikro sovietai atlyžio ieško ne reformų praveisti, bet užtikrinti sau ramų užnugarį karo atveju Rytuose. Kartu negalima iš akių paleisti

VIRŠUJE: New Yorko ir New Jersey liuanistinių mokyklų mokiniai gruodžio 4 d. demonstravo New Yorke netoli sovietų ambasados norėdami įteikti kalėdines dovanėles Simui Kudirkai. Dalyvavo apie pusantro šimto vaikų. Bet prie ambasados durų policija prileido tik 12 vaikų iš karto.

L. Tamošaičio nuotrauka

ir kito sovietų tikslo. Už metų kitų Sovietų Sąjunga bus galingiausia pasaulio valstybė visose ginklų rūšyse. Jiems svarbu, kad NATO, o ypač JAV, su tuo ramiai sutiktų. Vakaruose yra tendencijų, reikalaujančių savo kraštų apsiginklavinimą mažinti. Pavyzdžiui, University of Chicago įvykusioje žinovų konferencijoje buvo rimtai svarstomas Columbijos prof. Seymour Melman pasiūlymas sumažinti JAV karines pajėgas iki 900.000 karių, visą gynimą koncentruojant tik savo krašto reikalams. Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija tokias idėjas tik paskatins, kas ilgainiui leis sovietams ginklų teroro balansą pakeipti savo naudai. Už tat NATO ministeriams linkėtina nepamesti galvos.

Latvijos nepriklausomybės šventės minėjime New Yorke, Estų namuose, lapkričio 18 d. buvo susitikię Pabaltijo valstybių vyriausių vadovybių pirmininkai. Nuotraukoje iš kairės: Estų Pasaulio Tarybos pirmininkas A. J. Anderson, Latvių Laisvojo Pasaulio Federacijos Tarybos pirmininkas U. Grava ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkas dr. J. K. Valiūnas. Bruno Rozitis nuotrauka

ATGAL !
KUMETYNA

Kumetyną vadino kumelių gyvenvietę. Čia vargo dvaro darbininkai, atlyginami butu ir natūra. Iš seno kumetynas buvo tam tikra simbolinė priešprieša dvaro rūmams.

Nepriklausomoje Lietuvoje ši nelygybės problema buvo pašalinta. Kumeliai tapo savarankiški ir jų priklausomumas nuo darbdavio įgavo sveikos ekonominės politikos žymes. Tai buvo darbdavio ir darbininko santykis, kur vienas ir kitas buvo surišti tam tikro, legalinio sandėrio nevaržančio asmens laisvių bei teisių.

Kitaip yra ok. Lietuvoje. Čia darbdavys yra valstybinio kapitalizmo struktūroje tarpstanti valstybė, kurios vyriausias tvarkdarys yra kompartija. Valstybinio kapitalizmo sistemoje darbdavys yra visagalis ponas. Tai šiurpus pačios sunkiausios baudžiavos sugrįžimas. Todėl niekas negali užginti visagalinčiam darbdaviui (kompartijos rikiuojamai valstybei) tvarkytis ok. Lietuvos terenoje. Bolševikinės doktrinos poveikyje valstybė brutaliai naikina sodybviets, viensėdijas. Žmonės iškraustomi, suvaromi į naujai kuriamas gyvenvietes. Jie verčiami nuneigti natūralias ūkininkščių gyvenimo sąlygas -- namai greta savo žemės, savo sodo, savo tvartų ir svirnų. Dabar ūkininkas, žemdirbių pavadinimas, visai turi prilygti fabriko darbininkui. Todėl jis turi židėti į žemę be sentimentų, besenų tradicijų. Per tai prarandama meilė žemei, prarandamas ir pasiaukojimas savo darbui.

Šitai buvo suvartyti į jiems pastatytus kolektyvinius namus Vilkaviškio rajono Šeimenos kolūkio "žemdirbiai". 120 šeimų nuo dabar gyvens kolektyviai. Suvartytiems į kolektyvinius pa status žmonėms paaiškino, kodėl taip daroma?

"Išsiskynja naujo gyvenimo daigai" porino sovietinis pareigūnas ir propagandinis dykūnas M. Šumauskas (Valstiečių Laikraštis, Nr. 139, lapkričio 20 d.) "vienkiemiuose valdantieji sluoksniai buržuaziniiais laikais stengėsi sėti neapykantos sėklą tarp kaimynų, sklepyti jiems individualizmą. Dabar kolektyvizmo procesas labiau suartina žmones, stiprina vienybės, kolektyvinio gyvenimo saitus".

Kaip sutinka "kolektyvinio gyvenimo saitus" šeiminkės, po dvi ar tris suvartytos prie bendros viryklos, bendroje virtuvėje? Apie tai propagandos dykūnas Šumauskas užmiršo prasiurti.

(Nukelta į 2 psl.)

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

BANDYSIM PAŽINTI JAUNIMĄ

Kaip ir kitų tautybių, taip ir lietuvių tarpe, atsirandant vis didesniai generacijų skirtumui, norima daryti bandymų, kaip pažinti mūsų priauganti jaunimą, geriau suprantant jų siekimus, reikalavimus ir jų dabartinę galvoseną. Po buvusių, paskiruose miestuose kultūrinių jaunimo pareiškimų, debatų ir šiaip, paskiromis formomis jaunimo problemų gildinimo, šiuo metu yra pravedama konfidencialus visos Australijos jaunimo apklausinėjimas. Yra išsiuntinėtose ir išdalintos specialios anketos lietuvių ir anglų kalbomis, kuriose yra 45 klausimai. Nereikalaujant jaunuolio pavardės yra prašoma, kad jis ar ji sąžiningai atsakytų į pateiktus klausimus, kurie vėliau įgalintų sužinoti kaip mūsų lietuviškas jaunimas galvoja lietuviybės klausimu ir kaip jie žiūri į dabarties ir ateities lietuvių bendruomenės veiklą.

Surinkus šias visas žinias bus bandoma jas labai atidžiai išstudijuoti ir bandyti ieškoti naujų metodų glaudesniai ateities bendradarbiavimui tarp jaunosios ir vyresnios lietuvių kartos.

Visą šį anketų turinį apklausinėjimus ir patį svarbiausį darbą atlieka ir praveda Newcastle universiteto psichologijos fakulteto vyr. dėstytojas Algis Ivinskis (su juo pasikalbėjimas Dirvoje yra tilpęs anksčiau). Būdamas mums žinomas Ivinskių šeimos narys ir reikšmingai iškilęs savo psichologiniame darbe universitete, jis ir mūsų lietuviškos problemomis rūpinasi ir, dalyvaudamas aktyviai visame kultūriname mūsų lietuviškame gyvenime, matydamas vis didėjančią problemą su jaunimu, pats iškėlė šį apklausinėjimo klausimą ir, gavęs visų lietuvių pritarimą, jis jį praveda ir, tikėdamas, kad visas šis darbas atneš puikių davinį ir, bent dalimi, padės išspręsti vis didėjančias jaunimo ir vyresniosios kartos problemas.

Iš idomesnių klausimų, neskaitant pagrindinių kaip mokama kalbėti lietuviškai, ar skaitoma bent kas lietuviškai, kas įdomu mūsų spaudoje ir pan., klausama apie visas mūsų jaunimo organizacijas, ruošiamus mūsų parengimus, kas įdomu, kas ne, trumpai pasakant kodėl taip ar ne. Ar nori būti lietuviu ir ar skaitai save lietuviu, ką galvoji apie mūsų bendruomenės veiklą, kaip jaunimas galėtų daugiau prisidėti prie bendruomenės darbo, kokios nuomonės apie Lietuvą, apie palaikymą ar nepalaikymą glaudesnių ryšių su jaunimu ir kita.

Tai yra gana labai originalūs ir ne per daug dėtingi klausimai, kurių atsakymai bus mums reikšmingi ir pačio jaunimo susidomėjimas jais yra didelis.

Paskutiniame Australijos gydytojų žurnale "Medical Journal of Australia" buvo patalpintas labai įdomus ir aktualiai diskusinis, Sydnėje gyvenančio ir savo praktiką turinčio, dr. A. Viliūno straipsnis "Gydytojai turi teisę atsakyti ir gydyti svetimą žmogų". Šio straipsnio ištraukos plačiai paminint ir mūsų gydytoją, buvo perspausdintos didžiųjų Sydnėjaus australų dien-

raščių, duodant ir savo komentarus.

Dr. A. Viliūnas savo straipsnyje iškelia gydytojų problemas po jų darbo valandų. Jis įrodo, kad legaliai gydytojas gali atsakyti apžinti ir gydyti svetimą žmogų po savo darbo valandų, kai tuo pačiu būtų nelegalu ir medicinškai neetiška atsakyti pagalbos savo nuolatiniam pacientui. Jo nuomone, daugumas naktinių gydytojų iššaukimų yra visai bereikalingi, kai dar daugiau tas pritaikoma iššaukimams į namus, vien dėl to, kad žmonės neturi savo mąšinių, nenori ilgiau laukti pas gydytoją, arba nenori mokėti tuo pat už vizitą. Įdomiais pavyzdžiais dr. A. Viliūnas pavaizdavo savo straipsnį iš Vokietijos, kur jis baigė studijas, iš Amerikos, kur jis lankėsi ir didžiosios Vakarų Australijos, kur ligonius tek davo lankyti lėktuvų pagalba.

Be savo mediciniško darbo dr. A. Viliūnas yra aktyvus mūsų bendruomenės narys, dalyvaudamas mūsų visuomeniniame gyvenime, kai ponis Viliūnienė (Liutkutė) buvusi ansamblio pranešėja Vokietijoje ir čia yra įsijungusi į Sydnėjaus Lietuvių Ansamblių, kuris savo puikiu dainos išpildymu džiugina sydnėjiškius lietuvius.

Artinantis metų pabaigai, kiekviena didesnė organizacija arba meno vienetas stengiasi parodyti savo metų darbo vaisius ir, prieš išeinant mūsų vasaros atostogoms, darbą užbaigti ar tai tradiciniu baliumi ar koncertu. Lapkričio viduryje savo metinius koncertus turėjo Adelaidėje "Lituania" choras, vadovaujamas dirigentės G. Vasiliauskienės ir Sydnėje "Dainos" choras, vadovaujamas dirigento Br. Kiverio. Šie abu chorai savo pajėgumu ir dydžiu yra patys skaitlingiausi, todėl ir jų pasirodymai buvo ypatingai gerai pasisekę. Adelaidėje visas scenos fonas, skaidrių pagelba, buvo apšviestas besikeičiančiais Lietuvos vaizdais, kurie buvo pritaikinti pagal dainuojamųjų dainų nuotaką ir turinį. Be paskirų vyrų ir moterų dainų, programoje puikiai pasirodė vyrų oktetas, moterų kvartetas, akordeonu pritariant M. Dumčinei ir kartu su soliste

G. Vasiliauskiene išpildant dvi dainas. Adelaidės choras, kartu su savo oktetu ir kvartetu parodė ypatingai puikių mūsų dainos meno išpildymą, už ką Adelaidės lietuvių jiems yra nuoširdžiai dėkingi.

Sydnėjaus "Dainos" koncertas taip pat praėjo labai gražioje ir pakilioje nuotaikoje. Po ilgamečio dirigento muziko K. Kavaliausko mirties, choras buvopergivenęs daug sukrėtimų, tačiau šiandien jis jau yra pilnai atsigavęs ir, dabartinio energingo dirigento Br. Kiverio vadovaujamas, jis atjaunėjo, gavo daugiau muzikinio judrumo, disciplinios susiklausymo, kas jį paskutinio koncerto metu padarė labai malonų ir profesionaliai stiprų klausytojų pilnai prisirinkusiai salei.

Tiek Adelaidės, tiek ir Sydnėjaus lietuvių gali tik didžiulius savo chorais, kurie ne tik džiugina puikia lietuviška daina savuosius tautiečius, bet taip pat garbingai vi suomet reprezentuoja ir lietuvių australų ir sveitinaučių tarpe.

Australijos skautų šeimoje gerai žinomas Gelongo Šatrijos tunto tautininkas s. Algis Karpavičius atšventė 50-ties metų amž. sukaktį. Jam pagerbti Lietuvių Namuose buvo surengtas pagerbimo pobūvis, kur dalyvavo didžioji dalis Gelongo visuomenės ir paskirų organizacijų vadovų. Gimęs Bartininkuose ir mokesis Vilkaviškio gimnazijoje, jis jau nuo jaunų dienų išitraukė į skautų veiklą, tautinių šokių grupę, dainos vienetą ir kt. Jo ypatingas atsidavimas ir darbas yra skirtas jaunimui, mokant ir auklėjant jį, todėl jaunimo jis taip pat yra labai mylimas ir gerbiamas, ką jie ir jo pagerbimo pobūvyje parodė.

Adelaidės ir visos Australijos lietuvių tarpe labai gerai yra žinoma ponų Lapšių pavarde. Sūnus Antanas, architektas, buvo vienas iš iškiliausių mūsų jaunųjų krepšininkų Adelaidėje ir Sydnėje, eilę metų būdamas lietuvių ir australų jaunių rinktinės dalyvis. Ponia Br. Lapšienė, pedagogė, Adelaidės tautinių šokių grupės ilgametė vadovė, savo grupę iškėlusį iš standartinio lygio į tikrai menišką. Eilę metų koordinavusi visos Australijos tautinių šokių grupes ir buvusi tautinių šokių švenčių vadovė. Šeimos galva Juozas Lapšys lapkričio pradžioje atšventė savo 60-ties metų sukaktį. Tai yra dinamiška, niekad į pesimizmą nepuolanti, savo darbu ir kultūringu džentelmeniškumu visur prieinanti ir viską atsiekianti asmenybė. Sukaktuvininko Adelaidėi galėtų pavydėti ne tik Australijos kiti miestai, bet ir bet kuri mūsų platus lietuviškojo pasaulio organizacija ar bendruomenė. Aš nežinau ar galėtų būti geresnis diplomatas, lietuviškų reikalų reprezentantas ir bent kurio darbo organizatorius, kaip yra

VLIKO SEIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

ko Taryba per vienerius metus turėjo šešis posėdžius. Taryba susirenka kas du mėnesiai ir nuosekliai seka Vliko Valdžybos veiklą.

Vliko vicepirmininkas prel. Jonas Balkūnas pateikė Tautos Fondo pranešimą, -- gi T. Fondo Kanados Atstovybės vardu kalbėjo jos pirmininkas Stasys Banelis.

T. Fondo pajamos sudarė 45.851,27 dol. Tuo būdu T. Fondo apyvarta, įskaitant metų pradžioje turėtus 24.482,94 dol. per 11 mėnesių (1971 m. sausio 1 d. -- lapkričio 30 d.) sudarė 70.334,21 dol.

Išlaidos siekė 47.913,00 dol. Per 11 mėnesių Tautos Fondo finansinė padėtis buvo tokia: bankuose ir kitur jo lėšos siekė 22.421,15 dol. Vlikas savo pinigineje apyskaitoje pažymėjo: nuo 1971 m. sausio 1 d. iki lapkričio 30 d. išlaidos siekė 44.919,67 dol. (iš jų: spaudai -- 17.518 dol., radijo valandoms -- 9.044,90 dol., P. ir A. Bražinskų bylos gynimui -- 12.580,68 dol., S. Kudirkos reikalui -- 649,84 dol.

Vliko Seimo antrame posėdyje, gruodžio 4 d., buvo du pranešimai: Algirdo Kasulaičio apie "Dabartinį lietuvių tautos pasipriešinimą sovietinei okupacijai ir jo reikšmę Lietuvos suverenumui atstatyti" ir Vliko pirmininko dr. J. K. Valiūno "Lietuvos laisvės byla dabartinėje tarp tautinėje politikoje". Po abiejų pranešimų sekė gyvos diskusijos. Vėliau dar įvyko Vliko Val-

dybos prarastas pasikalbėjimas su spaudos atstovais bei radijo veikėjais. Tos pačios dienos vakare Detroito lietuvių surengė išpūdingą banketą su meno dalimi. Dalyvavo S. Slizio vadovaujamas jaunimo choras su soliste -- deklamatore Zarankaite.

Antrą Seimo posėdžių dieną pranešimai lietuvių Lietuvos vadavimo pasitangų derinimą ir plėtimą, Vliko pagrindų praplata ir jaunosios kartos dėmesį bei talką. Pranešimus pateikė Vliko Valdžybos narys, prof. Jonas Puzinas ir jaunimo atstovas -- Gintaras Karosas.

Pakviestas padaryti pranešimą ir Jaunimo Kongreso organizacinio komiteto pirmininkas Romas Sukadolskis.

Seimo sesija baigta pirmininko dr. J. K. Valiūno žodžiu. Jis pasiūlydė puikiai pavykusiu Seimu ir pažymėjo: miela, kad visų kraštų lietuvių remia Vliko darbą ir čia ypatingai išskirtinai Kanados lietuvių. Juk, štai, 25.000 Kanados lietuvių šiame Seime įteikė 10.000 dol. čekį. Valiūnas pareiškė, kad Kanados T. Fondo Atstovybės pirmininkas St. Banelis paskirtas Tautos Fondo vicepirmininku.

Dėl Jaunimo -- dr. Valiūnas pabrėžė: mes dėsimės pastangų, kad Jaunimo Kongresas, 1972 m., būtų sėkmingas. Vliko pirmininkas mielai bendradarbiaus su Kongreso org. Komiteto pirmininku Romu Sukadolskiu. Svarbu, kad Kongresas vyks lietuviškoje dvasioje ir iškels Lietuvos laisvinimo bylą.

Dr. Valiūnas pažymėjo: Vliko Seimas buvo iš tikrųjų puikiai, išpūdingai suorganizuotas. Ypačinga padėka priklauso Kaziu Veikučiui (Vilniučių atstovui), kuris į Seimo ruošos darbą buvo įdėjęs visą sielą. Valiūnas dėkojo ir prel. Balkūniui, Tautos Fondo pirmininkui, taip pat ir spaudos bei radijo valandų atstovams.

Dr. Valiūnas visus kvietė jungtis į Lietuvos laisvinimo darbą. Esą, negali likti nušaly nei vienas lietuvis. Dr. Valiūnas teigė, kad Vliko Seime dalyvavo trys lietuvių kartos ir visos jos reiškė savo ryžtą dirbti Lietuvos laisvinimui. Dėl jaunimo dalyvavimo -- Vliko pirmininkas patikino, kad Vlikas remia Jaunimo Kongresą ir jis džiaugiasi, kad Kongresas vyks lietuviškoje, patriotinėje dvasioje. Valiūnas savo žodį baigė, tardamas: "Atverkime širdį ir protą Lietuvai, nes mes juk esame viena Tauta".

Vliko Seimas baigtas visų dalyvių sugiedotu Tautos Himnu. (E)

Atgal į...

(Atkelta iš 1 psl.)

Į kolektyvines šeimos kolūkio įkurtuves, kaip tai visad būna, suvažiuo keleta desėtkų aukštųjų pareigūnų, iki Ministrų Tarybos vicepirmininko Vazalinsko,

rūpestingai išspaudę iš kelialapių geras komandiruočių sumas.

Visas šis didelis "kolektyvinių įkurtuvių" triukšmas, kurį rūpestingai suorganizavo savo puslapiuose "Valstiečių Laikraštis", kilo tik dėl to, kad šeimos lauke pastatė apie porą tuzinų dviaukščių, kelių šeimų gyvenamų namų! Kaip ir visad šitokiu atveju, pastatai atstulti visiems keturiems vėjams -- nei medelio, nei krūmelio. Tačiau, kažkur, Vilniuje, užtikrinio aukštieji svečiai, jau pradėta "garbės knyga", kur rion įrašinės pirmuosius dvidešimtį kolūkių, susikūrusių sau kolektyvinio gyvenimo būdą, iš viensėdžių sugrįžusių į kumetyno sistemą. Šeimos kolūkis buvo pirmasis iš tokių!

Šia proga, pirmųjų dviejų tuzinų namų akivaizdoje, jau iškilmingai prižadėta pastatyti 60 tūkstančių namų, paskubinti gyvenviečių melioraciją, kad naujakuriai neklampotų purvynėlio, pastatyti kai kuriuos pastatus: karviedes, žolių malimo agregatą, grūdų sandėlis ir kt. Ir visai netoli, pačioje šeimos kolūkinio komplekso pašonėje.

Šia iškilminga proga šeimos kolūkiečiai girdėjo daug komplimentų ir dar daugiau pažadų ir prižadų gerinti kolektyvinio kumetyno gyvenimo sąlygas, iki bėgančiojo vandens kolektyviniuose tualetuose.

Ar tai viskas atpildas už gerą, bepriekaištinių darbą? Anaip tol, nei Pareigūnas, kurio tai ministerio pavaduotojas, K. Kairys "nudžiugino" kolūkiečius, kad už kumetyną jiems suteikiamos individualės paskolos, iki 4000 rublių už butą. Tai reiškia, kad už kolektyvinius butus kolūkiečiai jau mokės "morgiūčius", kurių neturėjo ant savo pečių, gyvendami senose gyvenvietėse.

Tad, naujų kolektyvinių gyvenviečių statybą, labai pelningą valstybei, žadama paspartinti. Kada šalis bus "sukolektyvina" padidės darbdavio, t.y. valstybės, pajamos iš naujų kumetynų. (ar)

WINDERS AC-DC Motors Transformers

Large Industrial, utility apparatus rebuilding.

Profit sharing, health and life insurance, Blue Cross, Blue Shield paid.

NATIONAL ELECTRIC COIL

Division of McGraw Edison Co. 380 FAIR AVE. FERNDALE (DETROIT), MICH.

An Equal Opportunity Employer (92-3)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
INJECTION MOLDING FOREMAN
For mid night shift
Must handle ten-man shift effectively, plus trouble-shoot, simple circuits, hydraulics, etc.
Steady work. Plus some overtime opportunities.
A-LINE PLASTICS INC.
32347 West 8 Mile, Livonia, Mich.
313-477-5430 (92-94)

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
MONOSSET OPERATORS
For leading diamond tool manufacturer. Must have diamond lapping experience. Successful candidate must have several years experience.
Excellent working conditions.
ABRASIVE DIAMOND TOOL
30231 Stephenson Hwy.
Madison Heights, Mich.
(87-96)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METU \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASAUNT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

JIE MIRĖ, KAD TAUTA GYVENTŲ

Štai aš ateinu, kaip va-
gis; palaimintas, kurs bu-
di ir sergi savo rūbus,
kad nevaikščiotų plikas...
Apokalipsė, 14/XII

Tai buvo pavasaris.
Pavasaris po dvidešimt
dviejų laisvo gyvenimo
metų, kuriais savo gim-
tąją žemę stengėmės iš-
puošti, A. Miškinio žo-
džiais, kaip savo tikrą
seserį:

Tave papuošt žadėjom,
Kaip savo tikrą seserį.
Esi pačioj jaunystėj,
Ir pačiame pavasary.

Dienos ir metai bėgo
pavasario upelių lengvu-
mu. Pagaliau ir paskuti-
nis laisvas tautos gyveni-
mo pavasaris. Pavasa-
ris prieš trisdešimt vie-
nerius metus. Ir tada,
tą birželio vidurio dieną
giedrai mėlynavo dan-
gaus skliautas. Tačiau
jis tarytum buvo užlie-
tas dvasinių sutemų ir
iš žemės kylančio ir vi-
sur besiveržiančio neri-
mo -- visur buvo jaučia-
mas ir intuityviai girdi-
mas kraujo ištroškusio
džiunglių žvėries alsavi-
mas.

Artėjant vakaro sute-
moms ir miestui rengian-
tis nakties poilsio, išgir-
dome keistus ir lauki-
nius garsus, ateinančius
nuo miško. Visus sukrė-
tė siaubas -- jau artė-
ja! Ir tai buvo ženklas,
kad, sovietinis žvėris,
kraujo ištroškusiu alsavi-
mu pripildęs artėjan-
čios nakties tylą, jau čia
pat.

Apokalipsinės vizijos
žodžiais: "Štai aš ateinu,
kaip vagis..." O juos pra-
tesiant artėjančio siau-
bo nujautimu ir patirtu
išgyvenimu: Štai aš ateinu,
kaip vagis ir plėši-
kas, kaip pavergėjas ir
žmogžudys. Ateinu susi-
tepęs Katyno aukų krau-
ju ir išvartytas iš Tautų
sąjungos: Ateinu ir pri-
pildysiu jūsų žemę be-
galinio skausmo, kylan-
čio iš kalėjimų ir kanki-
nimo kamerų, iš trauki-
nių vilkštinių, iš Sibiro
vergų stovyklas ir iš žu-
domų bei mirstančių Pra-
vieniskėse, Rainiuose,
Červenėje... Aš jus api-
plėšiu ir priversiu vadin-
ti tai gerove, aš jus pa-
vergsiu, ir jūs tai vadin-
site laisve ir dėkosite
pavergėjui...

Ir tai nebuvo tik bai-
sus ir sukrečiantis koš-
maras, o tikrovė -- so-
vietinė vergija, savo
šiurpumu peržengianti
realaus pasaulio ir re-
alios tikrovės ribas ir
savo infernališkumu at-
skleidžianti apokalipsi-
nės vizijos siaubo sce-
nas, toli pralenkiančias
Dantės "Pragaro" pa-

čius baisiuosius vaiz-
dus. V. Mykolaičio-Pu-
tino eilėraščio "Vivos
plango, mortuos voco --
Gyvuosius apraudojū, mi-
rusiuosius šaukiu" žo-
džiai --

Ir tribunoluos išdidžiai
Teisuosius smerkia žmogžu-
džiai

.....

Ir dzingauja tironai
Ir budelių gauja.
O žemė žėri jau raudonai
Kraujuos ir ugnyje.

tėra tik maža nuotru-
pa šiurpios lietuvių tau-
tos tragedijos scenos so-
vietinėje okupacijoje.

Ir kai prieš trisdešimt
metų birželio vidury at-
siskleidė tikrasis sovie-
tinio pavergėjo veidas,
kai begalinis tremiamų-
jų, kankinamųjų ir žudo-
mųjų šauksmas pripildė
visą žemės erdvę, nuai-
dėjo ir negirdimi, tačiau
giliai jaučiami Apokalip-
sės vizijos mirusiųjų žo-
džiai: "Iki kolei, Vieš-
patie, tu neteisi ir ne-
keršinsi už mūsų krau-
ją?"

Tai buvo per daug. Ir
kai pasigirdo pirmieji
prasidėjusio karo šū-
viai, tauta sukilo, kad
žuvusiųjų krauju nuplau-
tų purvą, užliejusį gim-

Šiomis dienomis Bon-
noje CDU (krikščionių
demokratų) ir CSU (so-
cialinės krikščionių są-
jungos) gremiusmas no-
minavo R. Barzelį (vok.
Rainer Barzel, liet. iš-
tark Barcel) kandidatą į
V. Vokietijos kanclerius
1973 m. būsimoje parla-
mento rinkimų kovoje.
Tiesa, ši nominacija dar
bus SCU prezidiumo
svarstoma gruodžio 9 d.
Muenchene, tačiau yra
viešas dalykas, kad R.
Barzelis ir CSU prezi-
diumo bus patvirtintas
kandidatu į kanclerius.
Pažymėtina, kad R. Bar-
zelis gruodžio 10 d. yra
pakviestas į Maskvą ne-
va išsiaiškinti krikščio-
nių demokratų laikyse-

tosios žemės veidą. Ne-
trukus radijo bangomis
nuaidėjo ir tautos himno
žodžiai. Nuskambėjo ir
varpai, palydėdami į že-
mę mirusius už jos lais-
vę.

Mūsų gimtoji žemė, de-
ja, laisvės nesulaukė --
ji tapo dviejų dehumani-
zuotų jėgų -- sovietinės
Rusijos ir nacinės Vokie-
tijos -- kruvina arena.
Tačiau tie, kurie kovo-
jo ir mirė tą pavasarį,
ir tie, kurie žuvo, kai ir
vėl ją užliejo sovietinės
vergijos praeikimas, te
bėra gyvi.

Kraujo ir gyvybės au-
ka žemiškom dimensi-
jom neišmatuojama. Ji
begalinė ir nepraeinanti.
Nepraeinanti ir žuvusių-
jų už Lietuvos laisvę kan-
čios, kraujo ir gyvybės
auka. Ji savo prasmės
gelmėmis susijungia su
amžinybe. O mirusie-
ji -- savo širdimis ir
ranomis susijungia su
gyvaisiais ir nesiba-
giančią tautos istorijos
grandinę.

V. Kavaliūnas

DIRVAI REIKIA 500 PRENUMERATORIŲ!

DIRVA
6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Ieškome 500 naujų prenumeratorių! Šia
proga naujiems skaitytojams Dirvos metinė
prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, stu-
dentams, gyvenantiems prie universitetų --
\$6.50.

Siunčiu dol. ir prašau Dirvą siuntinėti 1
metus šiems naujiems skaitytojams:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojo pavardė ir vardas

Adresas

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir at-
siuntęs pinigų, gauna dovaną knygą.

AR BARZELIS BUS VOKIETIJOS KANCLERIU?

M. SARGENIS

nos parlamente dėl Bon-
nos -- Maskvos sutarties.
Tai suprantama, kad dvi
giminingos vokiečių
krikščionių partijos pa-
gal kalendorių sutvarkė
R. Barzelio kanclerio
kandidate titulą, kad su-
teiktų R. Barzeliui di-
džiausią autoritetą.

R. Barzelis, gim. 1924
m., palyginti, yra dar ja-
nas vokiečių politikas.
Tačiau savo dinamišku-
mu, politinio darbo prak-
tika, veržlia valia jis iš-
kilo į pirmąją vietą dvi-
jų krikščionių partijų vir-
šūnėse. Jis jau prieš pen-
ketą metų buvo jaunia-
usias kandidatas į kancler-
ius, bet tada jį nurengė
K. G. Kiessingeris. Ši
kartą ir Kiesingerio no-
ras palikti savo vietoje
H. Kohl, o ne Barzelį,
nenusisekė. Demokrati-
nėje sistemoje pirmą-
sias vietas laimi ne pa-
vėldėjimo, bet gabumų
dėka. Ir R. Barzelis Sa-
arbrueckene, Krikščio-
nių Demokratų partijos
suvažiavime, laimėjo
partijos pirmininko vie-
tą su didžiausiu pasise-
kimu: 344 balsiais prieš
174. Tada atkrito ir jo
rivalis G. Schroederis,
kaip H. Kohl numatytas
kandidatas į kanclerius.

Vokietijos socialdemo-
kratai, kurie R. Barze-
lio nemėgsta dėl jo kie-
tos opozicijos parlamen-
te ir, gal būtų, bijo jo
dinamiškos asmenybės
būsimoje parlamen-
to rinkimuose, darė vi-
sokių kylių, kad tik Bar-
zelį izoliuotų. Tačiau
jiems nepasisekė sukri-
šinti Barzelio nei su H.
Kohl, nei su Schroede-
riu, nei su F. J. Straus-
su. R. Barzelio takti-
kos dėka, visi jo rivaliai
nusilenkė demokrati-
niam principui ir pasi-
žadėjo lojaliai, aktyviai
ir vieningai bendradar-
biauti su eventualiai bū-
simu Vokietijos kancleriu.

Be abejo, svarbiau-
sias rivalis, socialdemo-
kratų kancleris nenusi-
lenks ir kovos iki pasku-
tiniųjų, kad laimėtų
prieš R. Barzelį. Bet sa-
vo partijose R. Barze-
lis per sunkią kovą ir at-
kaklų veržimąsi prasi-
stūmė iki aukščiausios
viršūnės, kanclerio ti-
tulo.

Suprantama, kad šis
titulas dar nėra kancler-
io vietos laimėjimas.
R. Barzelį dar laukia la-
bai sunki ir rizikinga ko-
va. Nors CDU ir CSU
dabartiniam Vokietijos
parlamente yra didžiau-
sia opozicija -- disponuo-
ja 253 balsus, tačiau so-
cialdemokratai ir FDP
(liberalai) kartu sudaro
265 balsus. R. Barzeliui
per būsimo parlamen-
to rinkimus didžiausia
problema bus liberalai.
Kadangi liberalai yra nu-
sistatę ir toliau eiti į
koaliciją su socialdemo-
kratais, tai R. Barzeliui
teks vesti rinkiminę ko-
vą už absoliutų krikščio-
nių partijų laimėjimą.
Tai yra pats sunkusias ke-
lias, nes tada reikalinga
liberalus išjungti iš par-
lamento. Tiesa, libera-
lai per praeitus rinki-
mus yra tegavę vos 5,8%
balsų. Taigi, pakanka vie-
no procentu jų balsų skai-
čių sumažinti, kad FDP

visiškai nepatektų į par-
lamentą. Mat, partijai į
vokiečių parlamentą pa-
tekti yra reikalingas 5%
balsų minimumas. Tu-
rint galvoje, kad FDP
yra šiuo metu suskilusi
galimas dalykas, kad ji
nepasieks reikiamo bal-
sų skaičiaus. Tačiau tai
tėra tik galimybė, o ką
parodys tikrovė, sunku
pranašauti.

Kuo R. Barzelis gali
užimponuoti vokiečių tau-
tai? Jis gali užimponuo-
ti tobulesne krikščionių
partijų programa ir tin-
kamesne vyriausybės su-
dėtimi. Du dalykai šiuo
metu vokiečių politikoje
sudaro pavojų tautai: tai
užsienio politika ir ūkio
reikalai. Todėl R. Bar-
zelio ir jo draugų opozi-
cinė kritika yra nukreip-
ta į šias dvi sritis. R.
Barzelis siekia sustip-
rinti vokiečių tautos no-
rą kovoti dėl tautos ap-
sisprendimo teisių, dėl
jos suvienijimo. Jis ne-
pamiršta ir kitų Europos
pavergtų tautų, kurios

siekia laisvės. Tuo būdu
jis išgyja daugiau popu-
liarumo tų vokiečių aky-
se, kurie labiau myli lais-
vę, negu realybę.

Kainų nuolatinis kili-
mas, darbininkų strei-
kai, bedarbės didėjimas,
pensininkų ir rentininkų
sunki materialinė būklė
-- visa tai nežada dabar-
tinei vokiečių koalicinei
social-liberalų vyriausy-
bei gerų dienų. Jei R.
Barzelio opozicija tin-
kamai išnaudos visas da-
bartinės vyriausybės
silpnynes, galimas daly-
kas, kad R. Barzelis ir
paskutini mūši, kuris
įvyks 1973 m. rudenį, lai-
mės. Tačiau kliūčių šia-
me mūšyje bus daugiau,
negu dviejų giminingų
partijų kovos lauke.

DELO SCREW PRODUCTS NEEDS

Screw machine operators and set-
up people for B&S, Acme, Model
60 NB must be experienced. Stop
in and talk to us about working
for a good reliable company.

700 LONDON RD.
DELAWARE, O.
(89-93)

Šis bei tas

Tur būtų, jau daugelį mūsų įtikino A. Nakas ilgais išvedžioji-
mais, kad tikrai beprasmiška ir nuostolinga siuntinėti tuos tuš-
čius švenčių laiškus -- sveikinimus. Laiko, pinigų, energijos eik-
vojimas, dar ir -- žioplus įspūdis. Ir pridėjome: net nekultūringa
sekti šia biznio įbruktą "tradiciją". Paštas taip sutrukdomas tuš-
čiais popierėliais -- keletą savaitių pašto tarnyba neveikia tink-
amai, svarbūs laišškai ir įdomi spauda turi vėluotis arba ir visai ka-
kur nuklysti, pasimesti. O mes -- tą "sveikinimų nesąmonę" galime
paversti reikšminga tautine nauda. Pvz. jei visi dabar tą pinigą, kad
ir nedidelį, paskirtume L. Fondui arba didžiajai mūsų dvasios kurs-
tytojai -- spaudai. Pamėginkime. Įsigytas kortelės palikime kitam
kartui -- tikriems laiškam rašyti, o numatytas pašto išlaidas siųs-
kime geram tikslui. Juk esame tikstančiai! Tad ir smulkios penki-
nės bei dešimtinės priartintų LF prie svaiojamo milijono, o spau-
dai suteiktų nemažą pagalbą.

• Apie LF šen ten vis prabylame puse lūpų. Nuvokiame jo di-
džią misiją, dedame žviesias viltis, stengiamės padėti. Ir apie trū-
kumus bijome prasitarti, kad nepakenktume. Bet, anot Draugo ker-
tinio žodžio, laikas viską kerta ir -- "kas šiandien dar galima pa-
daryti, rytoj tikrai jau nebus atlikta". Todėl ir su LF ydų taisyčių
nederėtume delsti. Bet atsargi kritika nurodo tik į detales, į maž-
menas, o pagrindinės skylės tartum nemato. Vienas sako, duokim
tam, o ne anam; kitas mano reikiant vengti smulkų išmokų; tre-
čiam norisi pašalpyti eretikams, nepaisant daugumos nuomonii. To-
kios pastabos nėra konstruktyvios, nes veda į siaurus pašalius, į
subjektyvius takus. Ogi dabar net tų pastabų niekas neima dėme-
sin, nes -- LF skirstymo komisijos nėra... Štai kur didžioji skylė.
Nėra nuolatinio, kompetentingo, rimtai įpareigoto vieneto rūpintis
mūsų kultūros ugdymu bei rėnimu LF lėšom. Kol ši spraga tebe-
tvyro, visi geri žodžiai eis vėjais...

• Akiračių nr. 8 A1. Vaškietis rašo: L Ins-to simpoziume iškel-
ta gyvų problemų, viena jų -- "LF pašalpy skirstymas". Girdi, "mū-
sų visuomenė į LF pašalpas žiūri kaip į dovaną", tad tik mandagiai
dėkoja. Bet LF tikslas -- finansuoti mūsų kultūrinį gyvenimą -- rei-
kalauja į tai žvelgti rimčiau. Teisingai A1 V. siūlo visuomenei gy-
viau gilintis į LF remiamus ar remtinus reikalus. Tik jis čia pat
lyg ieško kultūrinių dalykų siauro rūšiavimo ar apribojimo: esą
perdaug remiamasi "konservatyviu galvėjimu". Kultūros dirvoj toks
antagonizmas nėra geras. Juk reikia aprėpti viską objektyviai. Kul-
tūra nėra vien šios dienos modernizmo matuojama (pvz, Beatles
muzika ar op dailė), nes mados amžius neilgas. O LF prasmingai
mūsų kult. faktus aprėpti ir juos rikiuoti tos ad hoc sudaromos ko-
misijos tikrai nepajėgia. Būtiny turėti nuolatinį Globos vienetą, su-
kvietą iš rimčiausių kultūros atstovų, įvairių pagal amžių, specia-
lybes, ideologines ar menines pažiūras. Ir jie tebudi nuolatos, te-
svarsto laimėjimus ir nesėkmes, tesudaro planus ateities dar-
bams. Tai būtų nemažo krūvio pareigos. Betgi tas darbas reikia
atlikti, nes kitaip -- LF lėšos išsibarstys nereikšmingai. Kaip ir
dabartinės komisijos, be gilesnių studijų ir be nuolatinio įsipareigo-
jimo -- panėši į Kalėdų sen, kuris vaikams staiga ima saldinius
dalinti...

• Taip, tai yra anot A1. Vaškello -- "jokios kultūrinės linijos
neturėjimas", apgailėtinas ir tuoj taisytinas. Bet A1 V. klysta į pa-
šalį, girdi, netikslu daugumos nuomonės žiūrėti, nes tikrai "intelek-
tualinė mažuma" gali mūsų kultūrą LF lėšomis tinkamai ugdyti. Bet
juk lig šiol jokios daugumos balso nebuvo -- viską lėmė keleto as-
menų nuožiūra (t.y. tos trumpalaikės komisijos). Net jokios daug-
mos įtakos nebūta, nes LF lėšų skirstymo projektai neduodami vie-
šumon (spaudos ar kultūros dr-jų dėmesiiui), viskas vykdoma be
jokio kontakto su visuomene. Ir be reikalo A1 V. peikia LF vado-
vus kaip nekompetentingus toms funkcijoms atlikti. Kodėl mūsų kul-
tūros atstovai neprigretino kompetentingo organo, nesudarė planų
bet keletui metų, nepaskelbė išsamios ir tikslingos kultūrinės lini-
jos?

Tikras kuriūzas, kad A1 V. kelia aikštėn nenormalią LF lėšų
dalinimo būklę ir daro stambius priekaištus (net antraštė: "Pataika-
vimas masėms" -- visai netikslu) kai skaitytojui atrodo, jog dėl to
visko gal jis pats labiausiai kaltas. Juk jis yra tas atsakingas parei-
gūnas -- JAV LB Centro v-bos narys kultūriniais reikalais! Tad
ar ne jo paties pareiga ką nors konkrečiai padaryti, ne vien prie-
kaištais šaudyti? Ar jis bent mėgino ieškoti būdų, kad mūsų kult.
gyvenimas išklimptų iš palaidos balos, kuri tikrai gėdinga, kai L.
Fondo jau, ačiū Dievui, nemažos lėšos svaiodomos be jokio rimto iš-
ankstinio plano, o paskiau vaikišku pavydu pasiginčijama, kodėl ga-
vo Jonas o ne Petras?

Dirvos redakcijos atstovė New Yorke Emilija Čekienė vieno pokalbio metu su dr. J. Kazicku, Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso finansų komisijos pirmininku.

ANTROJO PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO BELAUKIANT

EMILIJA ČEKIENĖ

Paskutiniai didžiųjų tautų politiniai įvykiai rodo, kad ir didelėms tautoms yra labai svarbus tautinis sąmoningumas ir vidinė vienybė, su siklausymas, ką itin pastebime laisvajame pasaulyje dabar. Tačiau, kai ir jose pasitaiko mažesnių ar didesnių asmeninių ar grupinių nukrypimų nuo tautinės patriotinės vienybės, tai dar nėra taip bloga ir kraštui kenksminga. Bet, kai tas atsiranda mažesnėse tautose, tai ardoma ne tik tautos vidinė vienybė, bet ir pasaulio tautų bendrumas. O dar blogiau, jei tas atsitinka pavertuose kraštuose ir po įvairias šalis išblaškytus tų kraštų žmones, veikiamus svetimų įtakų, svetimų kultūrų ir papročių. O deja, tai atsitinka ir mūsų lietuvių tarpe.

Juk visų lietuvių vienintelis tikslas -- atstatyti Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę, kurią su griovė okupantas. Ir rūpinamės, kad likimas per anksti retina mūsų gretas, trokštame, kad jaunimas papildytų jas ir testų vyresniųjų darbus. Ne vienas vyresnės kartos veikėjas, besirūpinąs Lietuvos išlaisvinimu, kartais tyliai ir net

garsiai, kaip savo laiku dr. Basanavičius pagalvojo: Mes savo dienas jau baigiam, būtų lengviau, jei mūsų Lietuva, kurios atgimimui tiek darbo ir kovos padėta, turėtų ilgas gaivintojų, gynėjų ir gelbėtojų eiles. Mums seniam žilaplaukiams būtų lengviau į kapus žengti, jei visi Lietuvos vaikai susispiestų į krūvą Tėvynę gelbėti, -- sakė Basanavičius 1916 m. liepos 1 d. Tokios mintys mūsų vyresniuosius aplanko itin tada, kai žiauri mirtis atima vieną po kito savo tautai atsidavusius reikalingus darbuotojus, kai tenka jų vieton daryti naujų jėgų.

Mes turime dideliu atsidėjimu rankioti pasaulyje savo sūnus ir dukras ir jungti juos į gyvą tautinio vieningumo bei darbo vainiką. Mums ypač svarbu jungti svetur gyvenančius dar lietuviškai galvojančius ir lietuviškai jaučiančius tautiečius, o mūsų tautos atsparumo ir svetimai įtakai konservatyvumo dėka tokių vis dar netrūksta ir netrūks, kurie bet kur atsidūrę lieka sąmoningi, tvirti, kurie patys asmeniškai daug prisideda prie savo tėvynės vardo išgarsinimo svetur.

vyksta pilnu tempu. Kaip ir kiekvienas didelis tikslas, šis kongresas reikalauja daug jėgų, visų susipratusių lietuvių dėmesio ir paramos.

Jau sudaryta daug įvairių komisijų ir spaudai išdalinta 44 psl. informacija apie tas komisijas ir jų numatomus atlikti uždavinius. Komisijų daug, uždavinių bei darbų dar daugiau. Jie visi reikalingi, būtini ir svarbūs, be kurių neįmanoma būtų kongreso surengti. Bet iš visų komisijų bene svarbiausia yra Finansų Komisija, kurios darbas pirmiausia prasideda ir vėliausiai baigiasi, nes visų planų bei uždavinių įgyvendinimo pagrindą sudaro materialinė pasaulio vertybė -- pinigai. Ir šiam kongresui rengėjai sudarė sąmatą 160 tūkstančių dolerių. Finansų komisija lėšų telkimo vąjį sėkmingai pradėjo. Lietuviai savo tautiniams reikalams yra jautrūs ir aukų nesigaili, kai mato tikslą. Tikime, kad ir šį kartą finansų komisijai pasiseks tą sumą sutelkti, tačiau kongreso rengėjai iš anksto turėtų gerai apsvarstyti, ar tas į mūsų jaunimą idėtas kapitalas pateisins mūsų viltis ateičiai, ar nepasikartos kai kurių rengėjų praeities klaidos ar neapdairumas ar atsakomybės jausmo stoka, kada visuomenės sudėtos lėšos be atsiskaitymų, be kontrolės paleidžiamos vėjais ar suasmeninamos.

Iš klaidų, sakoma, mokomės, ne tik iš savų, bet ir svetimų, todėl tikimės, kad ir šio II-jo Pasaulio Jaunimo kongreso rengėjai, aukų pavidale gavę išeivijos lietuvių pasitikėjimą, neskraidys padangėse, o kongresą organizuos vaikščiodami žemėje ir nedelsdami paskelbs savo tikrą programą, taip pat žemišką, realią, kurią tikrai būtų įmanoma įgyvendinti, nes pažvelgus į dabartinį planą, atrodo, kad kongresas tęsis daug ilgiau, nei paskelbta, nespėjęs atlikti užsibrėžtų tikslų.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

J. GRAUDA

Apie psichiatriją

Psichiatrija nūn madingas žodis. Mexico City surengtas penktas pasaulinis psichiatrų kongresas. Suvažiavo 5000 psichiatrų iš 52 kraštų.

O, va, tiršti nesusipratimų debesys pakilo kongreso būveinėje dar atidarymo vėliavų nepakėlus! Organizacinio komiteto pirmininkas prastarė, kad "šalys, naudojancios kalėjimo pakaitalu psichiatrines ligonines turi būti pamerktos medicinos vardu". Kitas suvažiavimo pareigūnas pasisakė: "Bus ir liks mūsų sąžinių apsunkinimas, jeigu mes neišaiškinsime šios baisios padėties".

Atseit, vienas ir kitas kongreso pareigūnai varė bendrą kylį į liberalinį psichiatrijos taikymą. Obričiai, olandai ir švedai išdriso tarti, kad jie įnešią formalių protestą prieš sovietinę psichiatrinę praktiką, kur nepatenkintus piliečius grūda į psichiatrinius kalėjimus, atsiprašant, į psichiatrines ligonines.

Esą, dargi, gauti ir protestai iš sovietinių piliečių, prašančių pristabdyti liberalinę psichiatrinę praktiką, talkinančią gydyti piliečius psichiatrinuose kalėjimuose...

Kongresas dar nebuvo atidarytas, 52 vėliavos dar neiškeltos, o nesutarimo sėkla pasėta ir palaislyta!

-- Jūs, be abejo, girdėjote, -- buvo paklaustas sovietinis psichiatrijos darbuotojas, -- kad kongrese noksta preliminariniai sumanymai teirautis, kaip toli siekia psichiatrinę praktika Sovietų Sąjungoje?

-- Preliminarinių šnektų mes neklausome. Mes vadovaujamės mūsų valstybės gyvybiniais interesais.

-- Kas tai per interesai?

-- Bepriekiaštingų piliečių bekompromisinis atsidavimas komunizmo statybai.

-- Tad prie ko čia psichiatrijos mokslas?

-- Atremtas socialistinio realizmo metodu psichiatrijos mokslas turi socialistiniai - utilitarinę reikšmę.

-- Nesuprantame.

-- Suprasti nesunku. Sovietinė psichiatrija eliminuoja susverdėjusius komunizmo statybos darbuotojus. Tokie darbuotojai šalinami iš komunizmo statybos fronto. Sovietinė psichiatrija rūpinasi tokio elemento nauja ideologine įkrova.

-- Kur įkraunate tą įkrovą?

-- Psichiatrinėse ligoninėse.

-- Tai labai plati psichiatrijos samprata. Kur jūs atrandate išeities punktą, kad sovietinis pilietis tampa psichiatrinio gydymo objektu ir reikalingas gydymo, atseit, ideologinės įkrovos?

-- Pradinis išeities punktas yra sovietinio piliečio suabejojimas pasaulinio ar lokalinio komunizmo statybos svarba. Pavyzdžiui...

-- Taip? -- klausimo ženklų sustiro korespondentas.

-- Pavyzdžiui Algis Statkevičius, 34 metų amžiaus Vilniaus finansų žinybos darbuotojas suabejojo Komunistų manifestu. Dėl to šis individas aiškiai iškrito iš komunizmo statybos eilių. Statkevičius buvo suimtas ir Vilniaus teismo nuteistas gydytis psichiatrinėje ligoninėje. Dabar jūs suvokiame psichiatrijos mokslo reikšmę komunizmo statybos procese?

-- Taip, -- atsakė korespondentas.

AURELIJA BALASAITIENĖ

Raudonas automobilis

(6) Dirvos konkurse premijuota novelė

Laikydamas suspaudęs peilį rankoje, Linas atsargiai selino laiptais žemyn, klausydamas, ar kas nors jo nepastebėtas negrižo namo. Nei vieno automobilio nebuvo garaže, ir ponis Lapins jau seniai buvo iškeliavęs į namus. Linas vaizdavosi savo globėjų elegantišką trijų kė, aptarnaujamą paslaugų kelnėrių ištaigingame restorane, su šypsenomis veiduose, planuojančius tolimas atostogas, sekanti baliuką ar kokią kitą svarbų jų gyvenimo įvykį. Bet jų planuose Lino nėra, jo nebus. Jis nepriklauso niekam, tik sau pačiam. Tik iki šiol jis to nesuprato, pats save apgaudinėdamas ta mintimi, kad ir jis kažkokios fiktyvios šeimos narys. Jo šeima kapuose, jo ateitis -- jo paties sprendimų rėmuose. Dabartinio momento įtampa jį visiškai užvaldė. Jo kvėpavimas buvo greitas, smilkiniai tvinkčiojo, žingsniai buvo begarsiai, lyg vagies. Pasiekęs garažo duris, vedančias į kiemą, kuriame stovėjo naujasis automobilis, Linas dar kartą sustojęs atsargiai apsidairė. Beveik begarsis vakaras, jei neskaityti tolimo judėjimo burzgo ar pažįstamo kaimynų šuns lojimo. Pirštų galais Linas selino automobilio link. Pasiekęs priekinį ratą, jis priklaupe ant vieno kelio, vis dar klausydamasis, ar kas nors neišsuko į jų kiemą, ar kas jo nepamatys. Pagaliau jo ranka skrodė bal-

tą priekinės padangos gumą. Ištraukęs peilį, Linas, sulaikydamas kvapą, klausėsi lėtai išeinančio oro šnypštimo. Bestelėjęs dar kartą, jis jau žymiai drąsiau prisitartinio prie antro rato. Šį kartą jo ranka tvirtai smogė net kelis kartus, ir ratas žymiai greičiau supliuško, negu pirmasis. Su trečiuoju ir ketvirtuoju sunkumų nebuvo. Nusišluostęs per akis, varvantį prakaitą, Linas išsitiesė ir lėtai nužygiavo atgal į namus, atsargiai sulankstydamas peiliuką. Pasiekęs savo kambarį, jis dar kartą pažvelgė pro langą. Automobilis stovėjo toje pačioje vietoje, tik gal kiek žemiau. Tačiau iš tolo nuleistų padangų negalima buvo pastebėti. Dar kartą Linas leido sau pasvajoti: matė jis Algį, sėdantį į savo naująjį automobilį su mergina, ir negalintį pajudėti iš vietos. Bet vietoj pasitenkinimo jausmo, Linas pasijautė visiškai išsisėmęs, kažkur dingio lauktoji pasitenkinimo ekstazė. Jos vietoje begalinė tuštuma ir šaltis. Linas krūptelėjo. Jam iš tikro nugara perbėgo šurpas. O kas bus, kai jo nusikaltimas bus pastebėtas? Gal pasąmonėje jis tik tuo būdu tikėjosi išsilaisvinti iš savo globėjų visas atsparas laužančios, prabangiškos globos? Gal tai vienintelis jo išsilaisvinimo būdas? Tačiau pasekmės gali būti skaudžios. Neužtenka to, kad reikės apiešti šiuos patogius namus. Bet kur eiti, kur pradėti gyvenimą iš naujo? Čia nepriklauso jam nei drabužis, nei knyga. O paskutiniai, kad ir labai kukliais sutapas, išleids Algio gimtadienio dovanai, jis nebeturėjo pakankamai pinigų nei už kukliausią kambarį nuomai sumokėti. Draugai? Pažįstami? Bet ir jie jo negalės priimti, būdami to paties pasaulio piliečiai, kuriame jo dėdė ir dėdienė jį apgyvendino.

Parkritęs ant lovos, Linas galvojo toliau. Galima būtų nuneigti šį savo darbą, suvertus kaltę ant nežinomų vandalų. Juk tiesa, kad vandalizmo, apipilėsimų ir vagysčių nebeįsivengia nei patys geriausias rajonas, ypatingai ramių savaitgalių vakarais, kada dauguma namų savininkų su šeimomis svečiuojasi ir pramogauja už namų ribų. Dar prieš savaitę iš kaimyno kiemo pavogtas automobilis policijos buvo surastas kitoje pusėje miesto be radijo, padangų ir kitų naudingų dalių. Ir stebėjosi jis savo ieškojimu padengti nusikaltimą, kuris dar prieš keletą minučių atrodė vienintelis būdas sukelti nepaprasto pasitenkinimo jausmams. Širdies gilumoje jam darėsi gėda prieš savo globėjus. Kokią gi teisę jis turėjo pavydėti Algiui, vienturčiui sūnui, jam teisėtai priklausomos dovanos? Kokią teisę turėjo jis geisti to, kas nepasiekiamo? Tik reikėjo džiaugtis, kad jo gyvenimas taip patogia susiklostė, anksti netekus tėvo ir motinos globos. Linas būtų galėjęs ir vėl pravirkti, jei lėtai į kiemą įvažiuavęs automobilis nebūtų sustabdęs jo kvėpavimo. Kas tai galėtų būti? Dabar tik aštunta valanda, ir restorane pats geriausias pramogai laikas. Gal netikėtai svečias, kurį reikėtų ignoruoti? Visame name šviesos buvo užgesintos, nors jo šviesa degė, kaip vieniša ciklopo akis. Po kiek laiko pasigirdo pažįstami sunkoki dėdės žingsniai. Ką daro dėdė namie? O gal grįžo visi? Bet jokių kalbų nesigirdi. Linas pasikėlė nuo lovos ir prisitartinio prie rašomojo stalo. Drebančia širdimi jis klausėsi toliau. Dėdės žingsniai priartėjo prie jo kambario. Trumpas pabeldimas.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

"LITHUANIA 700 YEARS" ruošiamą trečioji laida

Lietuvių išeivija laisvajame pasaulyje yra gyva, darbšti ir kūrybinga. Dirbame pasiskirstę komitetams, organizacijoms ir pavieniais asmenimis. Vieni dirbame tyliai, kiti garsiai šaukdami, kad mūsų darbai vertingiausi už visų kitų. Dar kiti nieko neveikdami kritikuojame ir stengiamės nuvertinti, suniekti visų atliekams žygius bei darbus. Tai lengviausias emigracinio gyvenimo būdas ir naudingiausias mūsų tautos priešui.

Per porą dešimtmečių be kitokių įvairiausių tautinių darbų, išeivijoje yra išleista daugybė įvairaus žanro leidinių. Ne maža jų atspausdinta ir anglų kalba, kurių daugiausia po platų pasaulį paskleidė "Manyland Books" leidykla, vadovaujama Stepo Zobarsko, iš kurių "LITHUANIA 700 YEARS" yra viena iš pačių stambiausių ligšiolinių informacinių leidinių apie Lietuvą skiriama svetimiesiems.

Šio veikalo išleidimą organizavo ir finansavo Lietuvos Nepriklausomybės Fondas, keletą metų tam tikslui telkęs lėšas. Po ilgų pastangų ir kruožtaus darbo, LNF užsimojimui tikėjusių ir pritarusių aukotojų bei prenumeratorių dėka tas 475 psl. veikalas išspaudos išėjo 1969 m. kovo mėnesį 1500 egz. tiražu, šiltai buvo sutiktas ir parencuotas įvairioje JAV spaudoje rekomenduojant bibliotekoms įsigyti.

Ir taip per pusmetį lietuvių ir pačių svetimųjų pastangomis išėjo į platų pasaulį trečdalis tiražo, pareikalavimas ne mažėjo, todėl kilo mintis leisti antrąją pataisytą laidą, kuriai atsirado ir pagrindinis mecenatas. Lygiai už metų 1970-aisiais, vasario mėn. išvydo dienos šviesą dar 1000 egz. antrosios pataisytos laidos, kada pirmos buvo likę vos keletas. Antrai laidai įpusė-

jus, pareikalavimas ėmė mažėti ir buvo manoma, kad jau užteks ilgesniui laikui. Tačiau paskutiniu metu pareikalavimas išsvetimųjų vėl staiga prasiidėjo. Užsakymai per leidyklą po vieną, po keletą egz. pradėjo plaukti iš viso laisvojo pasaulio kraštų, daugiausia, žinoma, iš Amerikos, net iš New Yorko 5th Ave. knygų didžiųjų prekybų ir valstybinių bibliotekų, universitetų ir kt. Po keletą užsisakę tarptautinių knygų prekybos iš Australijos, Anglijos, Švedijos, Islandijos, Suomijos, Norvegijos, Danijos, Italijos, Izraelio, Japonijos, Turkijos ir kitur.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdyba, gavusi iš karto tiek daug iš leidyklos užsakymų foto kopijų ir pasiūlymą leisti trečią laidą, buvo maloniai nustebinta, kad to leidinio redaktoriaus dr. A. Geručio, autorių: prof. J. Jakšto, prof. J. Puzino, min. S. Lozoraičio ir dr. A. Budreckio, Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdybos ir visų rėmėjų pastangos ne liko be vaisių. Tai rodo, kad anglų kalba informacijos apie Lietuvą mums labai trūksta, nors kai kurie net ir mūsų veiksniai bando tenkintis brošiūrom ir lapeliais dalinamais gatvėje.

Informacijos trūkumą taip pat pažymėjo š. m. lapkričio 15 d. Pabaltijo kraštų atstovams ir spau-

da kalbėjęs kongresmanas E. Derwinskis New Yorke, Estų namuose, BATUNO iniciatyva sukvietam susirinkime. Jis pabrėžė, kad jaučiasi išdidus kalbėdamas Pabaltijo klausimais su kitais JAV politikais, nes dauguma iš jų labai maža arba nieko nežino apie tas valstybes. Tuo tarpu jis esąs gerai informuotas ir ragino mums patiemis kuo daugiausiai informuoti laisvąjį pasaulį apie mūsų tautą, jos istoriją ir teisę į nepriklausomybę.

"LITHUANIA 700 YEARS" per porą metų iš 2500 egz. beliko vos keletas dešimčių. Teisingai pirmajai laidai pasirodžius rašė Europos Lietuvis:

"Tai labai vertinga knyga, supažindinanti svetimtaučius su mūsų tautos senove (prof. J. Puzinas), Lietuvos istorija iki Pirmojo Pasaulinio karo patiekia prof. J. Jakštas, o dr. A. Gerutis rašo apie Lietuvos nepriklausomybės laikotarpį. Dr. A. Budreckis nušviečia Lietuvos rezistenciją 1940-52 m. ir laisvinimo pastangas iš užjūrių. Diplomatijos šefas S. Lozoraitis patiekia Lietuvos laisvinimo gaires.

Tai pramintas jau kečias mums eiti į viešąją pasaulio opinią per JAV informacinius centrus skleidžiant ir toliau informaciją apie mūsų Tėvyne.

Tai ne vienos dienos praeinanti, pakiliuos nuotaukos informacija, bet ilgo, tylaus, kruožtaus ir pastovaus aukščiausio mišnėjų autorių darbo vaisius. Ne propagandinė, šaukiančiai agituoji, bet ramiu tonu kalbanti ir pagrįstais faktais įrodanti anglų kalba informacija apie Lietuvą.

Šiuo metu Lietuvos Nepriklausomybės Fondas

B. MURINAS

Rytmetis sode (akrilika)

ŽAIŽARUOJANČIOS B. MURINO AKRILIKOS

Dailininkas B. Murinas per paskutinį dešimtmetį pasireiškęs keliuose savo meno laikotarpiuose, kaip subrendęs kūrėjas, puikus spalvininkas ir įdomus kompozicijoje ir technikoje nestovi vietoje, o vis žengia tolyn. Dailininkas ne užmigo ant savų laimėjimų, kurie taip ryškiai jį atestavo visoje eilėje amerikiečių meno parodose, kur už savo darbus buvo atžymėtas premijomis.

Tik ižengus į parodos salę akių plotu atsidaro spalvinių gamų pasaulis, kuriuose taip įdomiai atsispindi dailininko kūrybinė raida.

Dominuoja žydintieji pavasariai, gėlės, sau-

vėl pradeda aktyviai imtis darbo svarstant "LITHUANIA 700 YEARS" trečiosios laidos klausimą ir kviečia savo atstovus bei rėmėjus pasisakyti. (eč)

lės spindulių persirpę peizažai, tai lyg spalvų dainius mokąs save išsakyti lyrinuose savo darbuose.

Dailininkas B. Murinas šioje meno parodoje pasirodo su visa eile akrilikos kūrinių. Ši technika kaip ir akvarelė iš dailininko reikalauja didelio patyrimo ir talento, kad išgavus kai ką naujo nematyto. Dail. B. Murinas po kelerių metų intensyvių studijų šioje technikoje pasiekė gražių rezultatų. Taip pasakytume visai vykęs naujas posūkis atidengias dailininkui naujus horizontus, leidžias plačiau ir išsamiau save išsakyti. Neužmesdamas savų akvarelių, kurios ir šioje parodoje užima ryškia vietą, dailininko darbuose jaučiama dinamika, spalvinių gamų įvairumas ir meistriška technika.

Kai kuriose dailininko akvarelėse ir akrilikose žaižaruoja neįprasti atspalviai, bet tas žaižaravimas vykusi įjungtas į paveikslą visumą. Savo naujausiuose darbuose dailininkas pasiūlia ištikimas sau, kad ir priartėja prie semiabstrakto, bet formos ir spalvų tonai atsekami, dailininkas vistiek priskirtinas prie nuosaičių srovių.

Nors B. Murinas toli gražu ne jaunuolis, bet iš jo darbų trykšta jaunatviška dvasia, drąsūs užsimojimai, lyriški spalviai žiūrovui suteikia optimizmo. Iš 52 išstatytų darbų bene trečdalyje jų vaizduoja pavasarinės nuotaukos, gėlės ir giedrius peizažus. Prie išpūdingiausių darbų būtų galima priskirti "Rytmetis sode", "Žydinti žemė", "Žiedų sonata", "Žiedų taurelės", "Upelio atspindžiai", "Vyno taurė", "Naturmortalas" ir kt.

Trumpoje apžvalgoje nėra įmanoma aptarti visus B. Murino kūrinius norint geriau pažinti naujausius dailininko darbus, reikia asmeniniai atsilankyti jo kūrinių parodoje Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Paroda bus iki gruodžio 12 d.

I. Pautienius

• "Lietuvių poezija — III" (1945-1971) Išeivijos lietuvių poezijos antologija. Redagavo Kazys Bradūnas. 600 psl. Kaina 13 dol. Išleido Ateities leidykla. Tai vertinga knyga ne tik poezijos mėgėjams, bet taip pat nepamainomas literatūrinės medžiagos šaltinis lietuvių mokyklų mokytojams ir mokiniams, kultūrinių programų rengėjams. Knygą galima užsisakyti Ateities leidykloje šiuo adresu: Mr. M. Bajorūnas, 17689 Goldwin, Southfield, Mich. 48075.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

B. MURINAS

Upelio atspindžiai (akrilika)

Lithuanian Scholars Delve Into Country's Background

LITHUANIA: 700 YEARS, edited by Albertas Gerulis, and published by Manyland Books, Inc., New York. 474 pages, \$14.00.

DORRACE B. SULLIVAN

LITHUANIA has a long history of being overrun first by one power and then another.

Due to its geographical location, Lithuania was doomed to become a buffer state between Czarist Russia and Imperial Prussia; thus being unable to escape the fate of Poland.

What constitutes a free state... diplomatic relations, physical control or a fierce longing to be free? In this study of Lithuania, some of the foremost Lithuanian scholars and historians delve into the ancient history as well as the current history to tell the story of the Lithuanian state and to explain the Lithuanian people.

After the Soviets occupied Lithuania in June 1940, the Lithuanian-American community in the United States organized the Lithuanian American Council to try and protect the interests of Lithuania. Many other similar organizations have been founded.

The Lithuanians are under the physical control of the Soviet Union, and different governments throughout the world have various feelings as to the diplomatic status of this Baltic state. One can only applaud the perseverance of these hard-working people who long to be free. The Lithuanian nation "demonstrates its vitality, national fortitude, creativity and ability to govern its material and spiritual affairs in such a manner as to insure progress... is always ready to return to the community of independent nations, from which it still awaits moral and political support in its quest for liberation and freedom."

Best Sellers
This Week

Compiled by Publishers Weekly
"ON THE WAY TO THE STREAM" — Best
"THE MAN, THE POOR MAN" — Best
"PASSENGER TO FRANKFURT" — Best
"THE GREENING OF AMERICA" — Best
"CIVILIZATION" — Best
"THE THREE SISTERS" — Best
"THE THIRD REICH" — Best

WINNIPEG EŽERUI

V. ŠMAIŽIENĖ

Tu Baltiją man primeni,
Aukšinius jos krantus,
Svajingą jos pliuskenimą,
Audroj piktus garsus...

Tu Baltiją man primeni
Rasotais paryčiais,
Kai vos tik gimstanti banga
Nušvint aušros žiedais.

Tu Baltiją man primeni
Vidūdienio kaitra.
Lyg svaigdamą vėsią glėbį
Alsutų Lietuva...

Tu Baltiją man primeni,
Kai saulė vakaruos
Vylingai žaidžia, klostosi
Rausvuos dangaus šilkuos.

Tu Baltiją man primeni
Beribe tolima,
Ir gaivalingai skrodžia ją
Nemirštanti kančia...

Tu Baltiją man primeni
Žuvėdros klykimu,
Gailiai raudos, gyva kol bus,
Širdis su ja kartu...

NENUSTOJA PROTESTUOTI

Okupuotos Lietuvos kinematografijos vadovybė susuko filmą pagal Vaižganto siužetą. Dar prieš filmo pasirodymą buvo išvystyta smarki veikalo reklama. Lietuvos ypatingai intrigavo, kartu ir džiugino, kad pui buvo išvystyta smarki veikalo reklama. Lietuvos ypatingai intrigavo, kartu ir džiugino, kad pui buvo išvystyta smarki veikalo reklama.

Sitokie filmai iškūrė publikai, natūraliai ieškančiai tikrovės ir tiesos ekrane. Nenuostabu kad vaižgantiško filmo visi laukė su ypatingu susidomėjimu.

Filmas buvo susuktas pagal "socialistinio realizmo" dėsnius ir labai nuvylė visus: žiūrovus ir kritikus. Viskas filme persūdyta, brutalizuota, nuvulgarinta. Iš Vaižganto veikalo beliko tik tai jo herojų vardai.

Pirma per spaudą praėjo kritikų nuomonės. Jos buvo labai nepalankios. Tų nuomonių esmėje nėra atsisakymas nuo "socialistinio realizmo" dogmų, bet protestas prieš siužeto vulgarinimą ir Vaižganto veikalo sudarkymą. Galbūt, jeigu filmas nebūtų paremtas Vaižganto siužetu, jis praeitų su partinių kritikų komplimentais, publikai tylint. Dabar gi sentencijos pritempti vaižgantiskus herojus pagal tradicinį bolševikinį kurpalių taip aki vaizdus, kad ir publikai piktai prabilo.

Vilnietė J. Stašeliene drąsiai pasisako "Literatūra ir Menas" savaitraštyje. Ji rašo: filme viskas paženklinta fatališku niūrumu, tokiu nebūdingu mūsų tautos dvasiai (...). Natūralistinė avių piovimas scena skatina tik paprasčiausią pasibaurėjimą...

Tame pat savaitraštyje pasipiktinusi rašo kurnietė D. Stukaitė: besiruošdama susitikimui su naujuoju lietuvišku filmu, permečiau akimis "Dėdes ir dėdienės". Dar kartą žavėjauosi nuostabiu Vaižganto optimizmu (jei sunkumuose ir varguose žmogus nebus optimistas, jis žus, neišstvers). Paskui nusklubėjau į filmą "Tas prakeiktas nuolankumas". Vaje, vaje... Buvo skaudu, pikta ir labai jau nyku! O jau Vaižganto ten nesimatė. Tai kam tas skambus užrašas: Vaižganto motyvais"? (...). Tikrai nesinorėtų, kad tas filmas keliautų po kitas respublikas. Nesava, netgi nežmoniškai! Kur jau čia Vaižgantas...

Ok. Lietuvos žmonės bejėgiai turėjo stebėti kaip knygoje ir literatūros moksle, ir istorijos dėstyje, žiauriai žalojama tikrovė. Bolševikinis metodas, viską nu

spalvinti savomis spalvomis iki šiol brutaliai sudarkė bet kokią istorinę ar literatūros tikrovę. Užtenka peržvelgti porą puslapių iš trumpos enciklopedinio žodyno, kad būtų galima matyti klastotę, blėfą ir melą. Bet sąžiningi žmonės visa tai buvoperversiti praleisti negirdomis. Pavojinga iškelti pražūtingas prieštaravimus. Tai gresia kaltinimais, pilietine neištikimybė, kalėjimais, netgi psichiatrie ligoninė.

Lengviau ok. Lietuvos žmonėms pasipiktinti Vaižganto sudarkymu, estetizmo nebuvimu, melagingu filmuotojų skelbimu, esą filmas su sukta "Vaižganto motyvais". Šiuose protestuose nežiūrės politinio

momento. Tad tas filmas pasidarė įdomiu visuomenės nuotaikų barometru. Į tą bendrą protestų srautą įsijungė su stipriais savo pareiškimais netgi pati Vytautė Žilinskaitė, scenaristė.

Savaime aišku, protestai filmo nepataisys. Protestai taip pat nepakeis ir privalomo nusistatymo: buržuazinę ar feodalinę buitį pristatyti "bolševikinio pasmerkimo ženkle". Tai yra pagrindinė ir nekeičiama bolševikinio pristatymo linija.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Ketvirtosios dainų šventės vykd. komiteto vicepirmininkas A. Rėklaitis, kompozitorius prof. J. Žilvičius ir komiteto pirm. dr. G. Balukas, N. Noreikos nuotrauka

IV DAINŲ ŠVENTĖS DARBUS UŽBAIGUS

Jurgis Janušaitis

Ketvirtosios Dainų šventės vykd. komiteto pirmininkas dr. Gediminas Balukas lapkričio mėn. 17 d. į Šarkos restoraną sukvietė šventės vykd. komiteto, įvairių komisijų, spaudos, radijo ir televizijos atstovus į paskutinį pokalbį apie praėjusią Dainų šventę.

Pokalbį pradėdamas, dr. G. Balukas nuoširdžiai padėkojo šventės vykdomajam komitetui, įvairioms komisijoms, spaudos, radijo ir televizijos žmoniems už visokeriopą talką, ruošiant šį svarbų kultūrinį įvy-

kį. Taip pat pareiškė padėką LB Centro valdybai ir LB Vid. Vakarų apygardos valdybai už gražią talką ir nuoširdų bendradarbiavimą. Jis pažymėjo, kad šventės darbu buvo bandoma įjungti visų pažiūrų, visokių įsitikinimų žmonių, kad visi, suartintai, drauge atliktų tuos sunkius darbus, kuriuos padiktuoja didieji reikiniai, šiuo atveju Ketvirtosios Dainų šventės.

Šventė praėjusi, kiek buvo įmanoma, sėkmingai, nors trūkumų buvo taip pat nemažai. Tokio pobūdžio šventės sujungia visus lietuvius vieningam darbui, taip kaip bendram ryžtui ir kovai sujungė išeivijos lietuvius Simas Kudirka, Brazauskai ir Simokaičiai.

Apgailėstavo, kad ne visi stiprieji chorai šį kartą įsijungė į šventę, nors apie ją jie žinojo jau prieš penkeris metus.

Didingi įvykiai, kaip Tautinių šokių, Dainų šventės, Jau nimo kongresai ir yra didelis akstinas lietuvių išlaikymui. Po pirminio dr. G. Baluko nuoširdaus padėkos žodžio, pagerbiamas muzikinio gyvenimo patriarchas prof. Juozas Žilvičius, kuris dėl pablogėjusios sveikatos negalėjęs dalyvauti Dainų šventėje.

Čia dr. G. Balukas išskiria prof. J. Žilvičiaus nuopelnus, kaip kompozitoriaus lietuvių tautai ir Dainų švenčių rengime ir pakvietė A. Rėklaitį perskaityti specialų adresą, kuriame sužymėtas prof. J. Žilvičiaus darbų gausos kelias ir nuopelnai. Ir buvo įteiktas jam Lietuvos Fondo išleistas 50 nepriklausomo atžymėti medalis.

Pokalbio dalyviai prof. J. Žilvičiui sugiedojo Ilgiausių metų.

Prof. J. Žilvičius kalbėjo kukliai, pažymėdamas, kad esą liūdna, kad šioje šventėje buvo daug tuščių kėdžių, kad nepripildė didžiojo amfiteatro salės.

Dainų šventė esą turėtų būti kaip brangi tautos šventė, švenčiama visų. Keistina ir Dainų švenčių sistema. Jis atmetęs vaikų choro dalyvavimą tokiose šventėse, o daugiau reikėtų atkreipti dėmesį į gerai pasirususių choro dalyvavimą, jų ugdymą. Tokios šventės turėtų būti paskata ugdyti naujus choro vedėjus, kompozitorius muzikus. Taip pat turėtų būti nuolatinis šventėms rengti komitetas, kuris darbus planuotų nepertraukiamai ir rūpintųsi choro ugdymu ir jų egzistencija. Taip pat, esą, reikia ir pačios šventės pravedimą perorganizuoti, kad nebūtų kermošiaus, kaip, kad dabar nutinka.

Dėkojo dr. G. Balukui ir komitetui bei susirinkusiems už gražų jo pagerbimą.

Spaudos žmonėms buvo išdalyta Ketvirtosios Dainų šventės pinigine apyskaita. Viso pajamų turėta 37,309,74 dol. Daugiausia gauta už bilietus -- 30,374,00 dol. Išlaidų susidarė 36,228,86 dol. Iš jų choristų kelionė pinigams skirta 10,321,00 dol., 3,000,00 dol. paskirta Penktosios dainų šventės pradiniam darbams vykdyti ir kasoje palikta filmo išbaigimui 1,080,88 dol. ir kitos stambios išlaidos.

Taigi kaip matome, ši šventė jau nebedavė didelių pelnų, o jeigu būtų reikėję padengti didesnę dalį choristų kelionių išlaidų, tada būtų nuostolis.

Atskirai tenka pažymėti komiteto vicepirmininko A. Rėklaitio ypatingai kruopštų darbą -- du didelius albumus, kuriuose suglausta visa Ketvirtosios dainų šventės liečianti medžiaga -- iškarpos straipsnių iš lietuviškos spaudos, įvairių fotografijos, vaizduojančios darbu eiga, posėdžius, pačią Dainų šventę. Puikiai suvarkyta medžiaga liks tarytum vieno įvykio istorija. Tai galėjo atlikti tik kantrybės turintis žmogus, kuo pasižymi A. Rėklaitis.

Su šiuo pokalbiu ir buvo oficialiai baigti Ketvirtosios dainų šventės darbai. Dr. G. Balukas su ponu, savomis lėšomis, pokalbio dalyvius pavaišino išgėrimais ir užkandžiais.

Šis darbas pareikalavo daug žmonių talkos, daug darbo rankų daug pasiaukojimo, daug kantrybės. Ir visą tą sudėtingą ir sunkų vežimą vairavo dideliu taktu pasižymis vyras dr. G. Balukas su talkininkų gausa. Jiems visiems ir priklauso lietuvių visuomenės nuoširdus ačiū.

Mūsų pasiimtiną namo paką tikriems alaus mėgėjams.

THE STROH BREWERY COMPANY, DETROIT, MICHIGAN 48226

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Prof. Aldona Augustinavičienė gruodžio 19 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Čiurlionio ansamblio namuose pristatys Dirvos novelės premijos laureatę Aureliją Balašaitienę ir kalbės apie jos noveles. Pagerbimą, kuriame bus įteikta laureatei Dirvos premija, rengia Clevelando skautininkių draugovė. Visi lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į šią kultūrinę po pietę.

• Dr. J. Jakštui, gyv. Clevelande, Lietuvių katalikų mokslo akademijos N. Anglijos židinys paskyrė Petro Kaladės aukotą 500 dol. premiją už studiją "Mažosios Lietuvos apgyvendinimas iki 17-jo amžiaus pabaigos".

• Superior Savings visi trys skyriai Kūčių dieną, gruodžio 24 d. ir N. Metų išvakarėse gruodžio 31 d. bus atidaryti tik iki 2:30 val. po pietų.

• NAUJI METAI čia pat. Užsisakykite status -- po 10 žmonių -- į Lietuvių Bendruomenės rengiamą naujų metų su tikimą Šv. Jurgio parapijos salėje pas Jurgį Malskį telef. 486-9165; Teresę Neimanaitę 486-4887; Stasį Lazdinį 692-1292; Praną Karalių 321-2526; Petrą Bielinį 531-4111 ir Bronių Gražulį 741-1782. Kaina 10 dol. Jaunimui 5 dol.

• DAIL, NIJOLĖ VEDEGYTĖ - PALUBINSKIENĖ su savo kūriniais dalyvavo Ohio grafikų parodoje IMAGES '71, Bald-

LIETUVOS LAISVĖS SUKILIMO MINĖJIMAS CLEVELANDE ŠĮ SEKMADIENĮ GUODŽIO 12 D.

Tą dieną už žuvusiųosius partizanus ir sukilėlius pamaldos bus abiejose lietuvių bažnyčiose, kuriose giedos parapijų chorai, Čiurlionio ansamblis bei solistai.

Iškilmingos pamaldos Šv. Panelės Nepaliaujamos Pagalbos bažnyčioje bus 10 val., kur minėjimui pritaikinta pamokslą pasakys Lietuvių Jėzuitų provincijolas, tėvas G. KIJASKAS.

Šv. Jurgio bažnyčioje pamaldos bus 11:30 val. Minėjimui pritaikinta pamokslą pasakys bažnyčios klebonas kun. B. IVANAUSKAS.

Minėjimas įvyks Šv. Panelės Nepaliaujamos Pagalbos Auditorijoje 4-tą val. p. p.

Minėjimo programa:

- Žuvusiųjų pagerbimas, su partizanų likimui pritaikintu ceremonialu, giedant Čiurlionio Ansamblui,
- Sukilimo dalyvio dr. S. KISIELIAUS kalba ir
- Meninė dalis. Akademinei inscenizacija BERN. BRAZDŽIONIO monumentalinės poemos "Vaidila Valiūnas". Ją atliks Clevelando aktorai su Čiurlionio ansambliu bei kanklių orkestru. Režisierius Z. PECKUS, dirigentas A. MIKULSKIS, kanklės — ONA MIKULSKIENĖ, chormeisteris RYTAS BABICKAS. Įžanga — auka, nemažiau vieno dolerio suaugusiam asmeniui.

win Wallace College, Berea, Ohio nuo lapkričio 12 iki gruodžio 5 d. ir dabar yra pakviesta dalyvauti Canton Art Center ruošiamoje šiaurinio Ohio dailininkų parodoje.

REIKALINGA PRITYRUSI SIUVEJA PAVYZDŽIŲ GAMINIMUI vyriškų drabužių pilnam išbaigimui. Darbas išties metus gerosose sąlygose. WORK WEAR CORP. 1768 E. 25th St. (South of Payne Ave.) Cleveland, Ohio (91-95)

CHARLES F. HOLMER

JERRY F. CEBE

ANDREW P. CHEETHAM

Stroh's alaus bravoro Detroite, kuris savo skelbimais remia Dirvą, trys vykdomieji pareigūnai buvo paaukštinti pareigose, Charles F. Holmer paskirtas associate master brewer... Jerry F. Cebe paskirtas assistant master brewer, brewhouse... ir Andrew P. Cheetham paskirtas assistant master brewer, stock cellars.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 12 D. Naujosios Parapijos salėje 1941 m. sukilimo minėjimas.

GRUODŽIO 19 D. Dirvos novelės premijos teikimas laureatei A. Balašaitienei. Kalbės prof. A. Augustinavičienė. Pagerbimą rengia Clevelando skautininkių draugovė Čiurlionio ansamblio namuose 4 val. p.p.

GRUODŽIO 19 D. 12 v. Šv. Jurgio parapijos salėje Clevelando šaulių kuopa ruošia pasikaitą apie vėžį ir rūkymą.

GRUODŽIO 31 D. Naujų Metų sutikimas Šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

SAUSIO 9 D. Uršulės Astrienės kalėdinių ir kitų mėsų tautinių papuošalų paroda Šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia DLK Birutės draugija.

SAUSIO 15 D. Hamiltono "Aukuro" vaidinimas. Rengia Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tėvų komitetas.

SAUSIO 22 D. Čiurlionio ansamblio pagerbimo balius - koncertas.

SAUSIO 30 D. Klaipėdos Sukilimo ir Vadavimo minėjimas Šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia Clevelando šauliai ir ramovėnai.

VASARIO 5 D. Tradicinis užgavėnių blynų balius Šv. Jurgio Parapijos salėje. Rengia Plėnų Tunto Skautų Tėvų Komitetas.

VASARIO 13 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 m. sukakties minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

KOVO 5 D. Grandinėlių koncertas.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKSTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDELIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

PETKUS LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Money, Advancement, Security . . .

We're looking for the person who can take complete charge of a McDonald's restaurant—and who would like the responsibility that goes with it.

Our training program will expose you to such areas as, budget control, food control, floor supervision, food preparation, and many other aspects of our unique operation.

During your training we will place you in a store as close to your home as possible, we will put you on a starting salary of between \$7500-\$8500 (depending on qualifications) and you will be entitled to life insurance, major medical, paid vacations, and bonus incentives.

Automobile required.

If you want managerial responsibilities, an opportunity to advance, and are willing to work hard to further yourself,

— Area Code — 201

CALL 382-2500
ASK FOR MR. LOPRESTI

McDonald's is your kind of place.

An Equal Opportunity Employer

(91-93)

m
MAY CO

BUDGET STORES
DOWNSTAIRS

Pirkite kasdien mieste nuo 9:30 v. ryto iki 8:30 v. v.

Skyriuose iki 10 v. v.

Mes duodame ir keičiame Eagle Stamps

NUOSTABIŲ DOVANŲ IŠPARDAVIMAS! VYRIŠKŲ SUSEGAMŲ AR UŽSIMAUNAMŲ MEGSTUKŲ

Sutaupykite nuo 2.11 iki 12.11 ant šių be priekaišto dovanai megstukų!

7.88

Palyginkit su 9.99 iki 19.99

Puiki dovanos pirkimo galimybė. Išskirtina vertė megstuko, kuriuo kiekvienas vyras, jūsų sąrašo kalėdinėms dovanoms, tikrai bus patenkintas. Grupėje yra lygios spalvos ir slydinėjimo stiliai, plačiame pasirinkime tarp įvairių stilių. Ne visi dydžiai ir spalvos įvairiuose stiliuose.

Pasirinkite iš šių stilių:

- Zip Fronts
- Crew Necks
- Cardigans
- Collar Styles
- Pullovers
- Skinny Ribs
- Flat Knits

Šios populiarios medžiagos:

- Lambs Wool
- Acrylics
- Polyester & Wool
- Mohair & Wool Blends
- All Wools

Budget Men's Furnishings
Visose 7 krautuvėse

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Dr. Jokūbas J. Stukas**, Lietuvos atsiminimų radijo programos direktorius, išreikšdamas Dirvai padėką už malonų bendradarbiavimą per eilę metų su Lietuvos Atsiminimų radijo programa, padovanojo 30 egz. knygų "Awakening Lithuania".

Už dovaną nuoširdžiai dėkojame ir knygos bus paskirstytos burtų keliu Dirvos rėmėjams.

• **Kun. V. Martinkas**, Balfo pirmininkas, savo prieš šventiniame laiške kreipiasi į lietuvius, ragindamas neužmiršti varge kenčiančių brolių lietuvių, tai šventa visų mūsų pareiga.

• **Politinių studijų dienos**, rengiamos JAV Lietuvių Bendruomenės, įvyksta ši savaitgalį, gruodžio 11 ir 12 d. Philadelphiaje, Sheraton viešbutyje. Referentais bus visa eilė žymių politinių mokslų specialistų.

• **Petras Mitalas**, gyv. Philadelphiaje, JAV LB Tarybos korespondencinio posėdžio metu vienbalsiai patvirtintas centro valdybos nariu — finansų tvarkytoju.

Tame posėdy taip pat buvo patvirtintas centro valdybos nariu — administratoriumi Vytautas Maciūnas.

RŪTA, RŪTA, RŪTA

Rūta ne tik gražiai žaliuoja, bet stato įvairiausių hamus ir net pagal patiektus planus. Taigi nepraleiskite šio pranešimo neatkreipę dėmesio. O jeigu norėsite įsigyti jau pastatytą ar vartotą namą gerame stovyje, tai vis tiek kreipkitės: A. Markevičius, RŪTA, INC. 3002 Santa Monica Blvd., SANTA MONICA, Calif. 90404.

Windsoro mergaičių kvartetas Aušra, kurį sudaro D. Kozulytė, R. Čerškutė, A. Tautkevičienė ir N. Giedriūnaitė, dalyvavęs kariuomenės šventės minėjime Toronte, S. Dabkaus nuotrauka

FLORIDA

• **Atostogos Floridoje** geriausiai praleisite V. ir A. Tomkų vasarvietėje Sapphire Sea, 700 Ocean Dr. Juno Beach, North Palm Beach, Fla. 33408. Tel. (305) 844-3388.

Vasarvietė prie Atlanto vandenyno. Graži aplinka. Malonus patarnavimas. Puikūs kambariai su virtuvėmis. Atvykę nesigailėsite.

• **Floridoje rasite jaukią lietuvišką nuotaką** Jazbučių vasarvietėje, 8910 Collins Ave., Miami Beach, Florida. Visi butukai turi oro šaldymą (air conditioning), pilnai įrengtas virtuves su šaldytuvais, Erdvi nuosava automobiliui statyti vieta. Puikus plažas čia pat tik perėjus skersai gatvės. Veikia ištisus metus.

Dėl rezervacijų skambinkite (305) 865-9258 ar 865-2678.

NORINTIEJI ŠVENTES PRALEISTI besimaudo ant jūroje, tai tik Miami Beach. Vainų resorte, išnuomojami butai ir kambariai su visais patogumais, prie pat jūros, 8210 Harding Ave., Miami Beach, Fla. 33141. Dėl rezervacijų skambinkite (305) 864-3586.

LOS ANGELES

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVO III-SIS KETVIRTIS

Lietuvių Kredito kooperatyvas baigė šiu metų trečiąjį ketvirtį \$5096.00 pelnu, iš kurio metų pabaigoje bus išmokėtas dalininkų dividendas. Kooperatyvo ketvirčio balansas buvo \$329,259.00. Dalininkų indėliai siekė \$295,779.00. Rezervas (koop. savi pinigai) \$25,313.00. Išduotų paskolų balansas buvo \$277,547.00. Trumpalaikės investicijos \$41,000.00. Kooperatyvui priklausė 467 nariai. Lietuvių Kredito kooperatyvas yra įkurtas 1962 m. Jo patalpos yra Tautiniuose namuose. Čia išduodamos įvairių rūšių paskolos ir priimami indėliai.

WANTED AT ONCE
1ST CLASS
EXPERIENCE
DIE MAKERS

For Carbide Cold Heading Dies. Must have job shop experience. Be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Full or part time. East Side. 883-6628

(89-95)

Kariuomenės šventėje Toronte lapkričio 28 d. meninę programą išpildė skaučių kanklininkių St. Kairio vienetas ir Windsoro mergaičių kvartetas "Aušra" su programos paruošimo vadovais, S. Dabkaus nuotrauka

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ TORONTE

Lietuvos kariuomenės atsikūrimo sukaktis buvo iškilmingai paminėta lapkričio 28 d. Prisikėlimo parapijos salėje. KLB Toronto apylinkės valdybai pakvietus, minėjimą ruošė Vladio Putvio šaulių kuopa. Jai talkino Savanorių — Kūrėjų karininko Juozapavičiaus skyrius. Trumpu įžanginiu žodžiu minėjimą pradėjo šaulių kuopos pirmininkas St. Jokūbaitis. Su vėliavomis dalyvavo savanoriai, šauliai ir skautai. Sugiedojus Kanados himną buvo pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę kovotojai. Pagerbimo ceremonijas atliko kun. P. Ažubalis. Prasmingą momentui pritaikintą sveikinimo kalbą pasakė konsulas dr. J. Žmuidzinas. Toliau sekė svečio iš Chicago žurnalisto K. Miklovačio paskaita. Prele-

gentas nesileisdamas į praeitą istorines datas, kėlė nūdien mūsų gyvenime iškilnias problemas, žadino ryžtą ir kovos dvasiją, kuri yra laimėjimą.

Įnešus vėliavas, po trumpos pertraukos se-

Gintarą mikliai ir gražiai išpildantį tautinius šokius. Gintarui vadovauja R. J. Karasiejai. Minėjimo programą pranešinėjo stud. R. Sakalaitė. Po apylinkės valdybos pirmininko J. Karpio padėkos žodžio minėjimas buvo baigtas Tautos Himnu. (pb)

Kariuomenės šventėje Toronte dalis publikos. Prieky sėdi savanoriai — kūrėjai, iš kairės: pirm. St. Paciušas, K. Aperavičius, Kregždė, Kviecinškas, Vaštokas, Punkrys, V. Tamašauskas ir Kazlauskas, S. Dabkaus nuotrauka

kė meninė dalis, kuri buvo gana įvairi ir įdomi. A. Kaminskas pagrojo solo akordeonu ir skautininko Stepo kairio muzikinis vienetas kanklėmis išpildė keletą populiarių liaudyje paplitusių dainų. Siltai susirinkusių buvo sutiktas Windsor mergaičių kvartetas "Aušra". Jį sudarė: D. Kozulytė, R. Čerškutė, A. Tautkevičienė ir N. Giedriūnaitė. Akordeonu jas palydėjo A. Čerškus. Jų programa buvo dviejų dalių. Pirmojoje — tautiniuose rūbuose dainavo patriotines dainas, o sekančiojoje, pakeitusios uniformą, davė nuotaikingesnius dalykėlius. Kvartetui vadovauja V. Tautkevičienė. Niekai negalėčiau nepaminti L. Tautkevičienės, jaunos deklamatorės, kuri tikrai artistškai sugebėjo perduoti pasirinkto eilėraščio žodžius. Taip pat buvo džiugu matyti Toronto

DETROIT

* **VYTAUTO REMEIKIO** iš Montrealio paveikslų paroda įvyks gruodžio 12, 18 ir 19 d.d. Lietuvių Namuose.

* **LB DETROIT** liuanistigė Aukštesnioji Lituanistinė mokykla. Jai vadovauja Jūratė Pečiūrienė, o jos padėjėja yra Vitalija Keblinskienė.

* **JURŲ ŠAULIŲ "ŠVYTURIŲ"** KUOPOS ruošiasi lapkričio 20 d. Lietuvių Namuose linksma vakaris ir su med. dr. Alfonsu Pakalniškiu susipažinimas — vakaras labai gražiai ir jaukiai praėjo. Prie garbės stalo sėdėjo dr. A. Pakalniškio giminė net iki ketvirtos generacijos. Skandus sesių parengti užkandžiai ir gera šaulių orkestru muzika į vakarą sutraukė net 150 svečių. Vakaro programą pravedė Stasys Malinauskas.

* **DIEVO APVAIZDOS** bažnyčios ir kultūrinio centro planai Southfieldo miesto valdybos ir Arkivyskupijos patvirtinti ir atiduoti rangovams. Laukiama pasiūlymų. Statyba bus atiduota tam kuris apsiims pastatus pastatyti už žemiausią kainą. A. Grinius

NEPRALEISKITE NEGRĮŽTANČIOS PROGOS

Atlankiusieji Romą visi patvirtins, kad LIETUVOS KANKINIŲ ATMINIMUI KOPLYČIA šv. Petro bazilikoje iškalbingai skelbia lankytojams Lietuvos vardą ir mūsų pagarbą kentėjusiems už Dievą ir Lietuvą.

Kad to istorinio paminklo kūrėjų tarpe liktų ateičiai jūsų ir jūsų savųjų vardai, savo auka padėkite išmokėti jo įrūšimo išlaidas.

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL
2701, W. 68th St.
Chicago, Ill. 60629

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
OR
1ST CLASS SKILLED
PLASTIC MOLD MAKERS
AND
MACHINISTS

For a tooling department and machine shop. The largest injection molding company in the Southeast. Wages commensurate with experience and ability. Excellent working conditions in a new facility in middle Tennessee. An outstanding opportunity with an outstanding. Growth company.

APPLY OR WRITE TO
PERSONNEL DIRECTOR

KUSAN INC.
666 MASSMAN DRIVE
NASHVILLE, TENN.

An Equal Opportunity Employer (89-95)

WANTED AT ONCE
STAMPING PRODUCTION FOREMAN
We are looking for a man with experience in Sheetmetal Stamping Production. Must be self motivated with the ability to get along with all levels of personnel.

PLANT ENGINEERS

With experience in automotive industries, including layouts, mechanicals & electrical skills

JOURNEYMAN
DIE MAKERS

With automotive die experience. Salary to commensurate with experience & ability. Liberal fringe benefits.

Apply call or send resume to Personnel Dept., AMERICAN MOTORS JEEP CORP., 940 N. Cove Blvd., Toledo, Ohio 43610.

An Equal Opportunity Employer

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1972 METAIS

Walter Rask-Rasčiauskas jau 11 metų organizuoja ekskursantų grupes į Lietuvą ir jo rengtos ekskursijos vyksta sklandžiai ir tvarkingai. Šią vasarą American Travel Service Bureau vežė 6 grupes į Lietuvą. Dėl vėlyvo užsiregistravimo ne visus galėjome prijungti, nes truko vietų. Norėdami patenkinti didesnę skaičių lietuvių 1972 metais, turime užplanavę net 10 ekskursijų. Galėsite pasirinkti patogiausią išvykimo datą, kuri geriausiai atitiks Jūsų atostogų laikui: ekskursijos bus nuo 17 iki 21 dienos ilgumo; bus galima prisijungti Chicagoje, New Yorke ar Montrealyje.

Planuokite iš anksto, registruokitės jau dabar, dėl informacijų kreipkitės:

American Travel Service Bureau
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telefonas (312) 238-9787

Taipogi sudarome iškvietus giminių atsilankymui Amerikoje; suteikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus; parūpiname bilietus ir reikalingas visas.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

GERIAUSIA DOVANA

JIB vaistai galvos odos plaukų priežiūrai. Šveicarijos Patentų Instituto garantuoti, geriausia dovana šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų proga giminėms, pažįstamiems ir sau. JIB 8 oz. 16 savičių vartojimui. Užsakymus siųsti su \$6.00 apmokėjimu. JIB LABORATORY, 1437 So. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650. JIB atstovybė: 2498 Daugall Rd., Windsor 12, Ont., Canada. JIB skyrius: 7 Stuttgart 50, Duisburgerstr. 7-10, W. Germany. Vaistinės: J & J, 2537 So. 49th St., Chicago, Ill.; 5000 W. 16th St., S. Cicero, Ill.; 4754 So. Wood St., Chicago, Ill.; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave., Chicago, Ill. ir t.t.

Mielam

ANTANUI VILĖNIŠKIUI

mirus, jo žmoną ONUTĘ ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Stella ir Vytautas Abraičiai